

ROVVILTNEEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Møteinnkalling

Utvalg: Rovviltneemnda i region 6 Midt-Norge

Møtested: Stjørdal - Quality airport hotel Værnes

Dato: 14. mai 2025 kl. 10.00 – 15.00

Møtet starter med en dialogdel kl 10.00, hvor forhåndspåmeldte faglag, organisasjoner og kommuner vil holde innlegg for rovviltneemnda. Når denne delen av møtet er avsluttet vil det ordinære vedtaksmøtet starte.

Saksliste ordinært møte:

11/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

12/25 Referat- og orienteringssaker

1. Post til nemnda
2. Søknader om skadefellingstillatelse
3. Ekstraordinære uttak
4. Møtedeltagelse
5. Omorganisering av Mattilsynet

13/25 Kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2025/2026

14/25 Kvote for betinget skadefelling av jerv i region 6 Midt Norge 2025/2026

15/25 Kvote for betinget skadefelling av ulv i region 6 Midt Norge 2025/2026

16/25 Kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 6 Midt Norge 2025/2026

17/25 Kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 Midt Norge 2025/2026

18/25 Revidering av forvaltningsplanen for region 6 Midt Norge

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	11/2025	14.05.2025

11/2025 Godkjenning av innkalling og saksliste

Bakgrunn

Møtedato ble avklart i roviltnemndsmøte den 4. desember 2024, og møteinnkallelse i Outlook ble sendt ut samme dag. Møteinnkalling med saksfremlegg for sak nr 11 – 17 ble utsendt på e-post av sekretariatet den 8. mai 2025. Etter avtale med roviltnemnda ble sak 18/25 ettersendt den 9. mai 2025.

Sekretariatets tilrådning

Roviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	12/2025	14.05.2025

12/25 Referat- og orienteringssaker

Dokumenter i saken:

- Oversikt over post til nemnda (vedlegg 1)
- Oversikt over søknader om skadefellingstillatelser (vedlegg 2)

1. Post til nemnda

Sekretariatet tar en kort gjennomgang av postlista for roviltnemnda.

2. Søknader om skadefellingstillatelse

Sekretariatet tar en gjennomgang av søknader om skadefellingstillatelser siden forrige møte.

3. Eventuelle ekstraordinære uttak etter beslutning av Miljødirektoratet

Sekretariatet tar en gjennomgang av eventuelle beslutninger om ekstraordinære uttak av jerv.

4. Møtedeltagelse

Roviltnemnda informerer om eventuell deltagelse på aktuelle møter.

5. Omorganisering av Mattilsynet

Mattilsynet endrer organiseringen av det operative tilsynet fra fem regioner til fire nasjonale tilsynsdivisjoner fra 1. mai 2025. Mattilsynet vil orientere om dette under møtet.

Sekretariatets tilrådning

Roviltnemnda tar referat- og orienteringssakene til orientering.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Roviltnemnda i region 6 Midt-Norge	13/2025	14.05.2025

Sak 13/25 Kvote for lisensfelling av jerv i region 6 2025/2026

Dokumenter i saken

- [NINA Rapport 2500](#)
- [Klageavgjørelse fra KLD på lisenskvote jerv 2024/2025](#)
- [Klageavgjørelse fra KLD på lisenskvote jerv 2023/2024](#)
- [Klageavgjørelse fra KLD på lisenskvote jerv 2022/2023](#)
- Svar på anmodning om lisensfelling av jerv i forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal (vedlegg 3)

Bakgrunn

Roviltforskriften § 3 første ledd definerer de nasjonale bestandsmålene for jerv, mens de regionale bestandsmålene for region 6 er gitt i § 4 første ledd bokstav e: Region 6 skal ha 10 ynglinger av jerv. Når bestandene av den enkelte art ligger over disse regionale bestandsmålene har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, lisensfelling og kvotejakt, jf. henholdsvis §§ 8, 10 og 11. Ved vurdering av om nemnda har myndighet til å fastsette kvoter legges data fra gjennomsnitt av de siste tre års ynglinger for jerv til grunn, jf. § 7 første ledd, andre og tredje punktum. Det er et absolutt krav om at nemnda må være beslutningsdyktig i henhold til § 7 tredje ledd. Det er Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt som skal gi data om status og utvikling i bestandene, jf. § 3 siste ledd. Bestandsstatus i region 6 er i snitt 15 ynglinger i perioden 2022-2024, noe som gjør at nemnda har myndighet til å fastsette kvoter for lisensjakta i 2025/2026.

Påviste ynglinger i 2025 oppdateres fortløpende i [jervetelleren](#) på nettsidene til Rovdata, og oversikt over [ekstraordinære uttak](#) finnes på nettsiden til Miljødirektoratet.

Om lisensfelling

Lisensfelling av fredet rovvilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 står det følgende; «*dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.*»

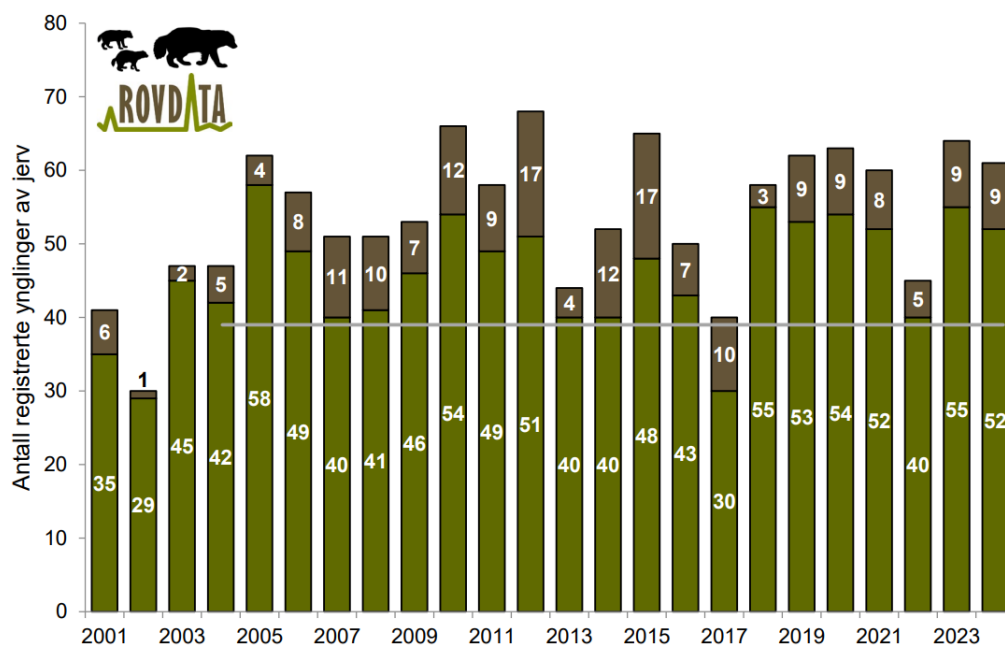
Når kvote etter forskriften §§ 8, 10 og 11 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd. Dette betyr at eventuelle jerv som blir tatt ut på ekstraordinært uttak etter Miljødirektoratets beslutning vil bli belastet kvoten for lisensfelling.

Bestandsstatus for jerv

Bestandsstatus og utvikling hos jerv nasjonalt

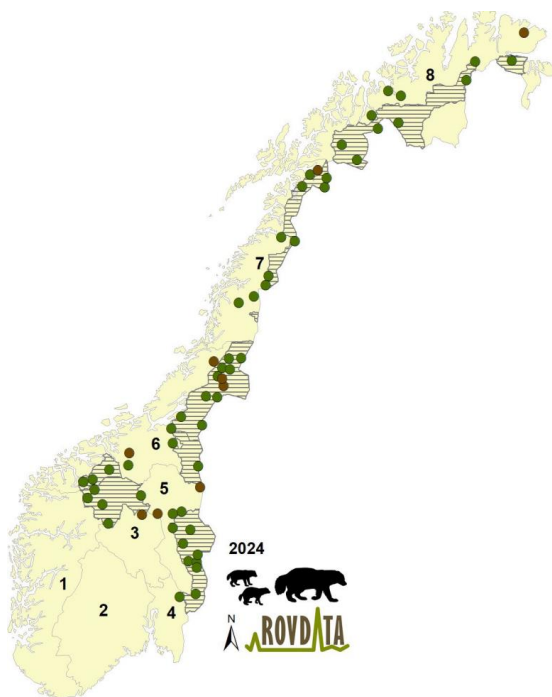
I Norge ble det registrert 61 ynglinger av jerv i 2024. Av disse ble det utført ekstraordinære uttak av ni ynglinger nasjonalt. I 2022 og 2023 ble det registrert henholdsvis 64 og 45 ynglinger i Norge (figur 1). Foreløpig i per 8.mai 2025 er det påvist 31 ynglinger av jerv i Norge. Bestanden har på landsbasis vært relativt stabil de siste årene. Bestandsestimater for 2024 var 355 voksne individer

[295–453], 2023 var 353 voksne individer [291–456], og for 2022 var bestandsestimatet 351 voksne individer [282–456].

Figur 1: Antall jervynglinger i Norge i perioden 2001-2024. Den brune delen av søylen angir påviste ynglinger der tispa og/eller valp(ene) er tatt ut. Den grå linjen angir det vedtatte nasjonale målet om 39 årlige ynglinger (kilde: NINA Rapport 2500).

Den norske jervebestanden overvåkes og beregnes gjennom årlige registreringer av ynglehi og analyser av DNA-materiale. Statens Naturoppsyn kontrollerer kjente hiplasser, og det blir også lagt ned betydelig innsats i å lete etter hiplasser i nye områder. I tillegg kommer etterkontroller på barmark (juni -juli) i de tilfeller det er nødvendig. DNA-analysene, som gjøres på omlag 1 000 prøver i året på landsbasis, gir grunnlag for sikrere estimater av bestandsstørrelse, og de gir forvaltningen kunnskap om kjønns sammensetning, inn- og utvandring, overlevelse, reproduksjon og slektskapsforhold. Gjennomsnittlig antall besøk per lokalitet var 5,5 mot 6 i 2023. I tillegg til kontroll av kjente lokaliteter har det blitt lagt ned innsats i leting etter «nye» ynglelokaliteter og oppfølging av tips fra publikum. Bruken av viltkamera ved hi og åteplasser har økt de siste årene, og stadig flere ynglinger blir dokumentert via foto. Antall registrerte kilometer knyttet til ynglere registreringene av jerv i region 6 litt lavere i 2024 sammenlignet med 2022 og 2023 (NINA Rapport 2500).

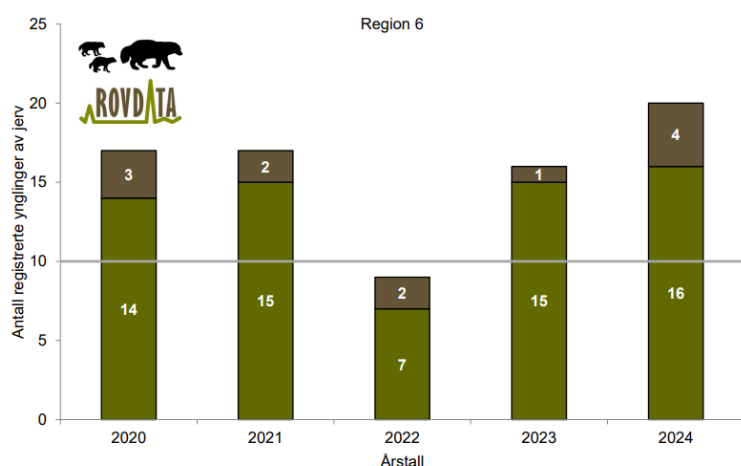
Figur 2: Jerveynglinger i Norge i 2024. Skravert område angir forvaltningsområdene for jerv. Brune sirkler viser påviste ynglinger der tisper og/eller valper er tatt ut (kilde: Rovdata.no).

DNA dataene viser at det er en sammenhengende bestand av jerv i grenseområdene mellom Norge og Sverige. Det ser også ut til å være en mer eller mindre sammenhengende bestand av jerv i Sør-Norge. Imidlertid viser genetiske analyser lav genetisk diversitet (Ekblom mfl. 2018), og at den skandinaviske jervebestanden kan deles opp i tre delpopulasjoner: 1) En populasjon fra sørøstlige Norge øst for riksvei 3 (øst for Glomma) i Østerdalen og opp til Trondheim, Nord-Trøndelag og Nordland, samt hele den svenske populasjonen fra Dalarna i sør og opp til nordre Norrbotten. 2) Sørvestlige Norge vest for riksvei 3 (Glomma), 3) Troms og Finnmark (Persson & Brøseth – NINA rapport 732-2011). Undersøkelser viser at de siste årene har vært relativt god genflyt mellom de tre delpopulasjonene (Kleven mfl. 2019). Dette er likevel en faktor som det må tas hensyn til ved tildeling av kvote.

Bestanden av jerv er påvirket av naturlige variasjoner mellom år som følge av for eksempel varierende mattilgang eller tilgang på egnede leveområder. Bestandsveksten kan påvirkes av variasjon i dødelighet spesielt hos tisper i reproduktiv alder, men også på grunn av f.eks. menneskeskapt dødelighet. I tolkningen av overvåkingsresultatene bør man også være klar over at andelen voksne tisper som føder unger kan variere mellom år, såkalt mellomårsvariasjon. Modellen som benyttes til bestandsestimering skal ta hensyn til den mellomårsvariasjonen ([Rapport 3- 2023](#)). Modellen som brukes i bestandsestimeringen tar hensyn til at både årets og foregående års ynglinger påvirker størrelsen på den totale bestanden og at det er en del mellomårsvariasjon i andelen tisper som får valper.

Bestandsstatus i region 6

Den nyeste foreliggende bestandsrapporten for jerv er NINA rapport 2500 der fremgår det at for årene 2022, 2023 og 2024 er påvist henholdsvis 9, 16 og 20 ynglinger av jerv i region 6 (figur 3). Dette gir et 3-års gjennomsnitt på 15 ynglinger.

Figur 3: Antall ynglinger i region 6 i perioden 2020– 2024. Den brune delen av søylene angir påviste ynglinger hvor tispa og/eller valpene er tatt ut ved hiuttak.

Det ble påvist 20 ynglinger i region 6 i 2024. Av disse ble 4 påvist i Møre og Romsdal, 3 innenfor forvaltningsområdet og 1 i beiteprioritert område. I Trøndelag ble det påvist 16 ynglinger, 12 innenfor forvaltningsområdet og 4 i beiteprioritert område.

Rovdata publiserer fortløpende tall for dokumenterte ynglinger, og per 8.mai 2025 er det registrert 5 ynglinger i region 6. Disse er fordelt slik:

- Møre og Romsdal: Surnadal, Rauma
- Trøndelag: Lierne (2), Levanger,

Etter vedtak fra Miljødirektoratet, har Statens naturoppsyn gjennomført hiuttak i lokaliteten i Surnadal den 2.april 2025 (to valper). Mer detaljert oversikt over vedtak om ekstraordinære uttak og individer tatt ut på [ekstraordinære uttak finnes på Miljødirektoratets nettsider](#).

De klimatiske forholdene i Midt-Norge vinter/vår 2025 kan påvirke ynglere registreringen.

Avgang av jerv i region 6

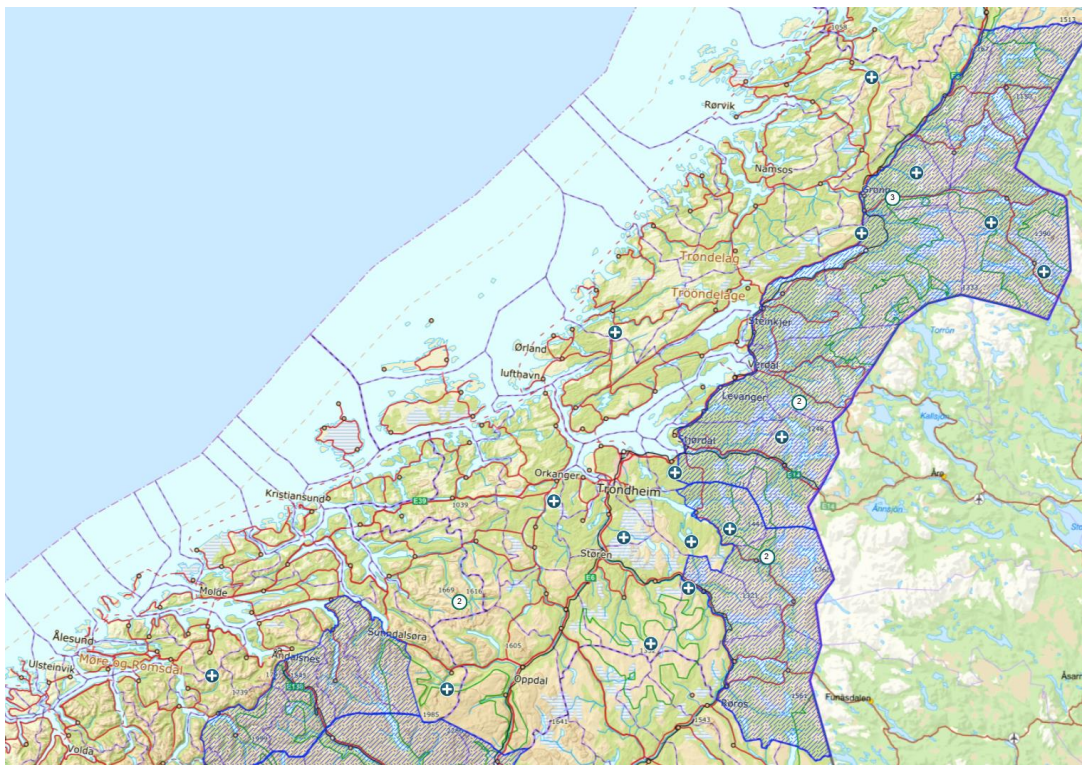
Avgangen av jerv skjer i all hovedsak gjennom lisensfelling, skadefelling og ekstraordinære uttak.

Tabell 1: Viser antall registrerte døde jerver i Trøndelag (n= 21) og Møre og Romsdal (n= 4) fordelt på dødsårsak, i perioden 20.08.24 – 23.04.25 (n =25).

	Møre og Romsdal	Trøndelag
Ordinær lisensfelling	1	21
Ekstraordinære uttak/ Skadefelling SNO	3*	0
Skadefelling privat/kommune	0	0
Annen avgang	0	0
Sum	4	21

* 2 av individene er valper etter hiuttak i Surnadal den

Totalt antall registrerte døde jerver inkludert lisensfelling i 2024/2025 for region 6 er 25 individer i perioden 20. august 2024 – 23.04.2025 (figur 4, tabell 1). Under lisensfelling i 2024/2025 ble det total belastet 23 jerver av kvoten på 30 jerver (22 felt på ordinær lisens og en på ekstraordinært uttak av SNO før 15. februar). Til sammenligning ble det under lisensfelling i 2023/2024 ble det totalt belastet 10 jerver av kvoten på 34 jerver, i 2022/2023 ble det totalt belastet 12 jerver av kvoten på 34 jerver. Under lisensfelling i 2021/2022 ble det totalt belastet 16 jerver av kvoten på 32 dyr.

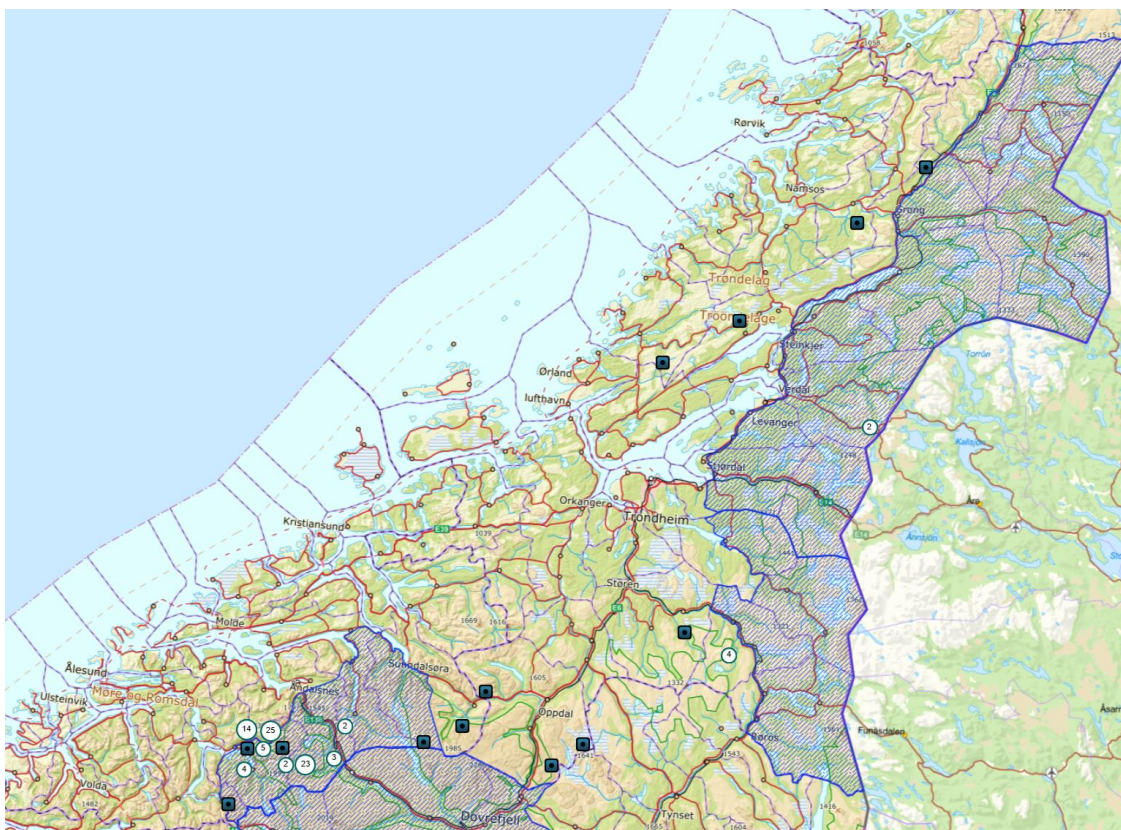
Figur 4: Kart over fordelingen av registrerte døde jerver i perioden 20. august 2024 – 23. april 2025 (n = 25).

Gjennom økt bruk av viltkamera i bestandsregisteringsarbeidet, har en de senere årene avdekket ved flere anledninger at hannjerv har avlivet valper i hi (infanticid). Dette skyldes trolig at den tradisjonelt dominerende hannen har gått i avgang og det har kommet inn en ny hann. Dette skjer trolig oftere i en bestand med høy «turnover», dvs høyt uttak og høy innvandring.

Tapssituasjon og påviste skader forvoldt av jerv

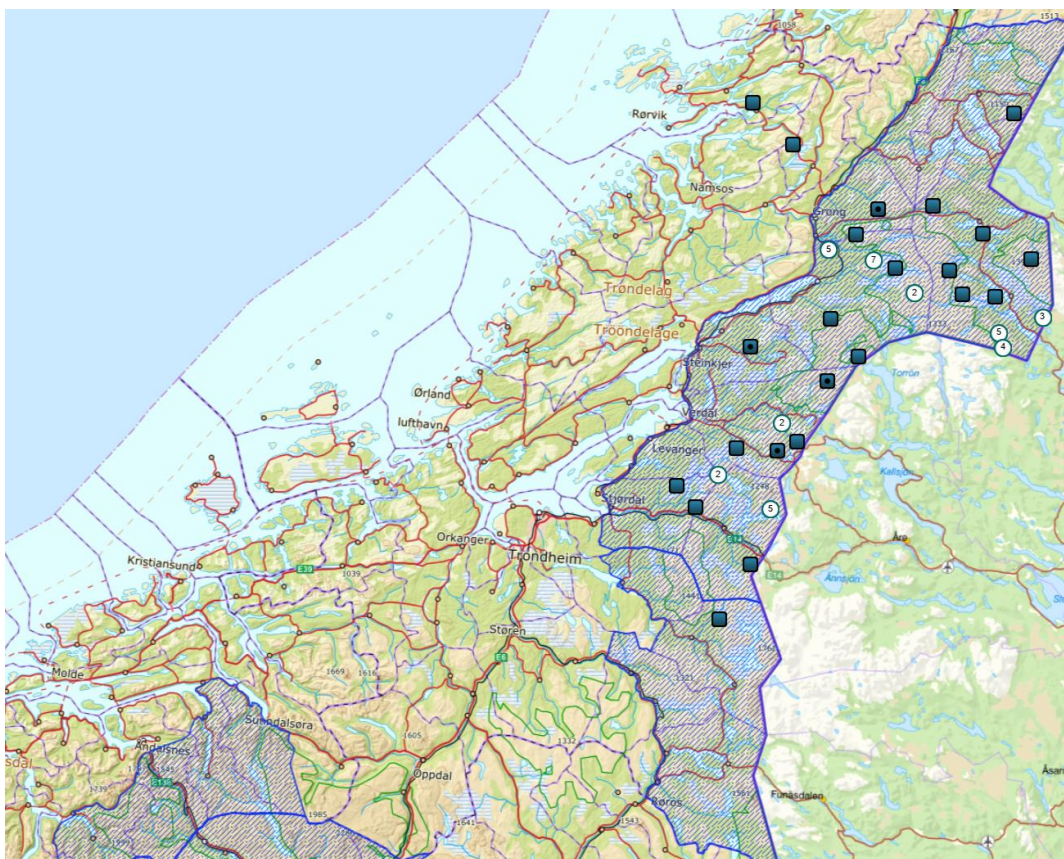
Innenfor region 6 går det er stort antall husdyr og tamrein på beite over hele regionen, og det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av jerv i en del områder. Figur 7 viser dokumentert tap av rein og sau i perioden 01.01.2017 – 31.12.2024.

I løpet av 2024 ble det registrert 97 sauer dokumentert tapt til jerv i region 6 (14 i TL og 83 i MR). Dette er en økning sammenlignet med de to forgående beitesesongene. I 2023 ble det registrert 74 sau og lam tapt til jerv (26 i TL og 48 i MR), og i 2022 hvor det ble registrert 63 skader på sau (22 i TL og 41 i MR).

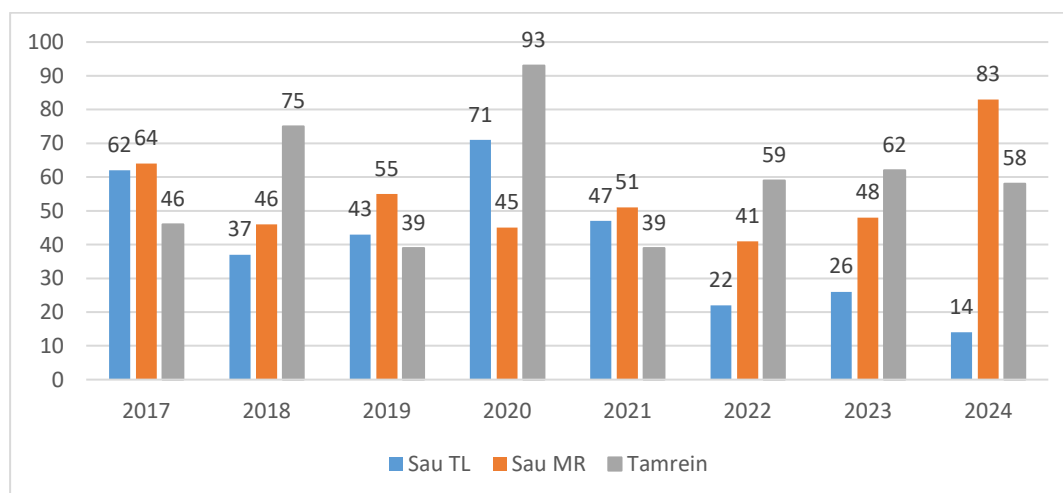

Figur 5: Kart over sau og lam dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6 i perioden 01.01.2024- 31.12.2024 (n = 97). Skravert område er forvaltningsområde for jerv (kilde: rovbases.no).

I løpet av 2024 ble det registrert 58 tamrein tapt til jerv. Dette er på omtrent samme nivå som de to forgående årene, i 2023 ble det registrert 62 tamrein tapt til jerv, og i 2022 ble det registrert 59 tamrein dokumentert eller antatt drept av jerv. Hittil i 2025 (pr. 8. mai) er det dokumentert eller antatt 28 rein drept av jerv i region 6, alle i Trøndelag. I tilsvarende periode i 2024 var 51 rein tapt til jerv, og i samme periode i 2023 var 43 rein tapt til jerv.

Figur 6: Kart over rein dokumentert eller antatt drept av jerv i region 6 i perioden 01.01.2024 – 31.12.2024 (n = 58). Blå skravur angir forvaltningsområde for jerv. (kilde: rovbases.no).

Figur 7: Utvikling i påviste skader (dokumenterte/antatt sikker) forvoldt av jerv i region 6 i perioden 01.01.2017 til 31.12.2024.

De siste åra har det vært spesielt høye tap av lam i beiteområder i Rauma og Fjord kommuner innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal (se figur 5). I 2024 spredte tapssituasjonen seg videre til også å gjelde prioriterte beiteområder vest for forvaltningsområdet. Dokumentert og antatt sikre tap av lam/sau forårsaket av jerv i Rauma og Fjord kommune utgjorde 38 % av alle dokumentert/antatt sikre tap av sau/lam forårsaket av jerv i hele Norge i 2024. Tabell 2 viser at dokumentert/antatt sikre tap av lam/sau forårsaket av jerv i

kommunene Rauma og Fjord øker, og at andel i disse kommunene i forhold til hele landet også øker. Konfliktnivået er svært høyt her, med nær 40 % av hele landets tap av lam til jerv.

Tabell 2: Sau/lam drept av jerv i beiteperioden 01.04.-15.09. i en femårsperiode fra 2020-2024 (dokumentert og antatt sikkert drept. Kilde: Rovbase.no).

År	Antall lam dokumentert/ antatt sikkert drept av jerv i Norge	Antall lam dokumentert/ antatt sikkert drept av jerv i Rauma kommune og Fjord kommune	%-del lam dokumentert/ antatt sikkert drept av jerv i Rauma og Fjord av antall drepte lam i Norge
2020	194	27	14
2021	245	33	13
2022	176	23	13
2023	160	46	29
2024	205	78	38

Beitelaga i dette området i Fjord og Rauma har med midler fra FKT-ordningen satt inn alle kjente tapsreduserende tiltak over flere år; utvida tilsyn, kadaversøk med hund, vokterhundpatruljering, elektronisk overvåkingsutstyr og tidlig nedsanking. I Rauma er det ikke beitedyr igjen i fjellet etter 5.september. Denne innsatsen har mest sannsynlig redusert skadeomfanget, siden tap til jerv erfaringsvis øker utover høsten. Alle kjente virkemidler og tiltak er brukt, men likevel ender man med en uholdbar tapssituasjon.

Deler av beiteområdene i Fjord og Stranda kommuner er del av Geiranger og Herdal landskapsvernområde. Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et særprega og vakkert fjord- og fjellandskap samt viktige kulturlandskap der fjordgårder, setermiljø og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapet sin egenart. Dette området har også status som verdensarvområde, og der UNESCO viser til at de nedlagte gårdene og stølene langs fjorden tilfører landskapet ei viktig menneskelig og kulturell side. En del av skjøtselen i verdensarvområde og landskapsvernområde er slipp av beitedyr på utmarksbeite. Dette er også påpekt som en utfordring av forvaltningsmyndigheten ved at det blir færre beitedyr på beite i området. Målene i nasjonalt miljøprogram er å ta vare på og utvikle jordbrukets kulturlandskap og ta vare på og skjøtte biologisk verdifulle arealer i jordbruket. Områdene i Fjord og Stranda kommune har slike verdier med høy kvalitet.

Dersom situasjonen fortsetter på samme nivå, eller med videre økning av tap, uttrykker saueiere i området at det ikke vil være mulig å fortsette med utøvelse av beitenæring i området, og eneste forsvarlige mulighet er nedlegging av gårdsdrift. Det er ikke en ønsket utvikling.

Vurdering av naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 5 slår bl.a. fast at målet er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Region 6 Midt-Norge har et bestandsmål for jerv på 10 årlige ynglinger og treårssnittet for bestanden av jerv i regionen er nå på 15 ynglinger. Og lisensfelling av jerv har som mål å balansere bestanden av jerv i regionen nær måltallet for regionen. Det vil derfor være

en målsetting med fastsettelse av kvoten å få redusert bestanden av jerv i region 6 Midt Norge. Det nasjonale bestandsmålet for jerv er 39 årlige ynglinger, per 8. mai at det er registrert 31 ynglinger. Av erfaring vet man at det sannsynligvis enda vil registreres ytterligere ynglinger. Vi legger til grunn at et eventuelt uttak av 34 individer vil bidra til å redusere bestanden ned til bestandsmålet i regionen og derfor ikke i strid med intensjonene i naturmangfoldlovens § 5. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd.

Biologien og økologien til jerv er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det har vært stort fokus på å ha en kunnskapsbasert rovviltforvaltning de siste årene, og man har derfor etter hvert fått god kunnskap om hvordan rovviltartene reagerer på aktiv forvaltning. Hvor stor effekt jerv eller andre rovviltarter, har i et økosystem, påvirkes i stor grad også av andre faktorer, som klima eller graden av menneskelig påvirkning i andre deler av systemet. Størstedelene av Europa og Skandinavia er sterkt preget av menneskelig aktivitet gjennom landbruk, dyrehold, skogsbruk, og annen menneskelig infrastruktur. Den store graden av ytre påvirkninger innebærer at de store rovdyrene i dag ikke har mulighet til å fylle hele sin økologiske rolle, i hvert fall ikke i stor skala. Samtidig er utmarksbeite en viktig ressurs for matproduksjon, samt for å hindre gjengroing. NIBIO Rapport 2016-63 viser at 57 % av arealet som er egnet for husdyrbeite ligger innenfor forvaltningsområder for rovdyr. Samme rapport peker på at ca. 30 prosent av artene på norsk rødliste vil være utsatt hvis beitedyr på utmarksbeite forsvinner. Utmarka er et beiteskapt kulturlandskap som er avhengig av kontinuerlig beitebruk for ikke å miste det tilhørende biologiske mangfoldet knyttet til naturtypene som er avhengige av beiting som hevedfaktor. For å utnytte utmarksbeite ressursen også innenfor forvaltningsområdet for jerv, er det viktig at jervebestanden holdes nede på det regionale bestandsmålet, samt de fylkesvise bestandsmålene nedfelt i forvaltningsplanen. Med bakgrunn i data fra det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovdyr, vitenskapelig kunnskap fra Rovdata, NIBIO og andre, samt forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6 og erfaringsbasert kunnskap fra saueneæringen, reindriften og Statens naturoppsyn anser sekretariatet kravet til kunnskapsgrunnlaget som oppfylt, jf. nml. § 8.

Av føre-var-prinsippet i nml. § 9 slås det fast at når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Føre-var-prinsippet i § 9 tillegges stor vekt der man ikke har tilstrekkelig kunnskap. Etter sekretariatets vurdering skal ikke føre-var-prinsippet tillegges stor vekt i denne saken da det foreligger betydelig vitenskapelig og erfaringsbasert kunnskap om bestandssituasjonen for jerv. Sekretariatet vurderer at lisensjakt ikke vil medføre en økt samlet belastning som kan true jervens overlevelse som art, så fremt kvoten settes på et faglig forsvarlig grunnlag og den geografiske avgrensingen er i tråd med forvaltningsplanen for region 6. I tråd med prinsippet i naturmangfoldlovens § 10 bør det derfor settes en geografisk differensiert kvote i henhold til forvaltningsplanens inndeling av soner.

Ettersom vedtaket gjelder felling av rovvilt anser sekretariatet at § 11 (prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver) ikke er relevant i denne saken. Beslutningsgrunnlaget blir vurdert som godt og føre-var-prinsippet blir dermed ikke tillagt vesentlig vekt. Sekretariatet legger til grunn at rovviltnemnda med sin geografisk differensierte kvotefordeling har ivarettatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Formålet med uttak etter nml. § 18, bokstav b er å forhindre skade. Det er likevel ikke slik at felling kan skje i alle tilfeller når ett av vilkårene i § 18, første ledd, er oppfylt. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Naturmangfoldloven krever at det foreligger en viss risiko for skade av et visst omfang. Bernkonvensjonen krever at formålet med fellingen er å avverge «serious damage», mens loven etter sin ordlyd krever at formålet er å avverge «skade». Loven må likevel forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. Ikke enhver skade på de verdier som er nevnt i § 18 første ledd b, kan anses for å åpne for uttak. For arten jerv er det i praksis skade på sau og tamrein som er aktuelle skadetyper. Slike skader oppstår i alle områder i region 6 hvor det beiter sau og tamrein. I områder hvor jerv kan komme i kontakt med beitedyr vil det alltid være en mulighet for at skader kan oppstå. De fleste år er jerv det rovviltet som gjør størst skade på sau og tamrein i region 6. Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning, som legger grunn at det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for felling. Terskelen skal være tilsvarende høyere innenfor rovviltprioriterte områder.

Skadepotensialet kan reduseres ved å gjøre tiltak som skiller beitedyr og jerv. Skader fra jerv tiltar typisk i den siste delen av beitesesongen, og tidlig nedsinking av sau kan være et effektivt skadeforebyggende tiltak i sauenæringen. Tidlig sank gjennomføres i variert grad, og i hovedsak som et akutt- tiltak, men også enkelte søker om planlagt tidlig sanking. Statsforvalterne i begge fylker har avsatt midler til blant annet slike tiltak. I henhold til forvaltningsplanen og rovviltforliket skal soneinndelingen forvaltes tydelig. Dette betyr at beitenæringen skal tilpasses rovvilt innenfor forvaltningsområdene for rovvilt. Imidlertid er det mange områder der sauetall og forgrunnlag gjør at tidlig sanking i praksis ikke er gjennomførbart. For reindriftsnæringen finnes det ikke tilstrekkelige forebyggende tiltak.

På tilsvarende måte som for felling for å avverge skade etter nml. § 18, bokstav b, kreves det etter annet ledd både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Sekretariatet vurderer at det ikke foreligger forhold som tilsier at lisensfelling av jerv kan skje med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav c for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning.

Sekretariatets forslag baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om jervens bestandssituasjon og utvikling i regionen; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til siste årlige inventeringsrapport om bestandsovervåkingen av jerv i Skandinavia. NINA Rapport 1123 Utredning om endring i yngleområdene for jerv og bjørn i rovvilt region 6, samt NINA Rapport 1255 Samordning av

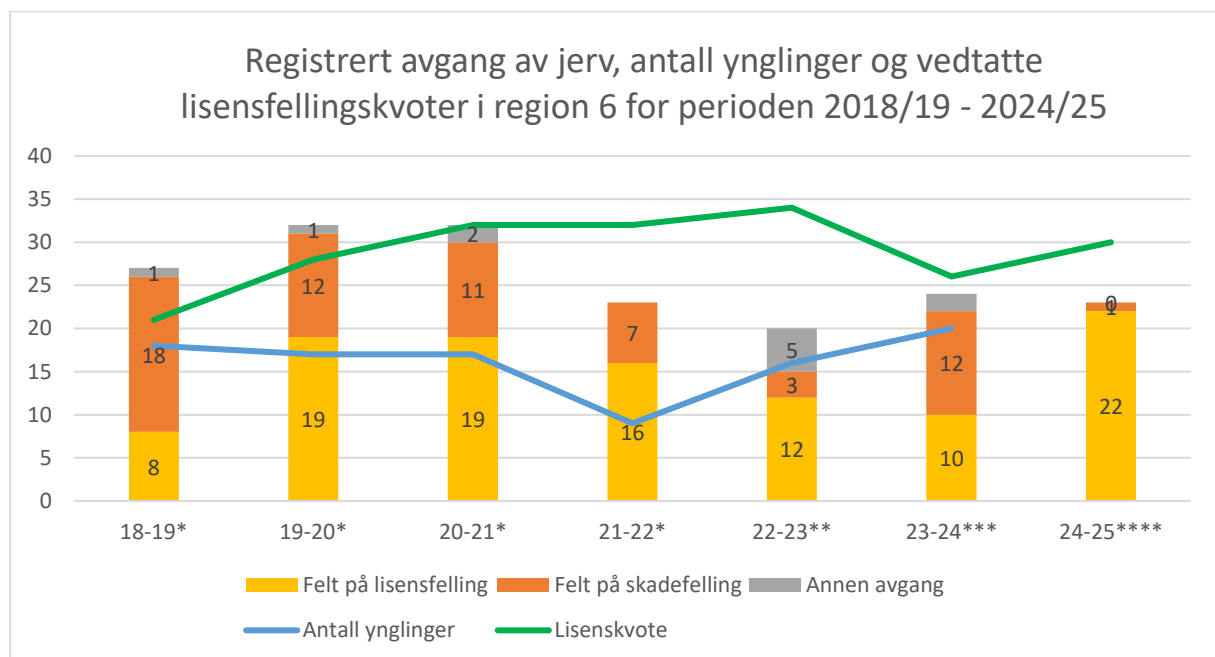
forvaltning av jerv i Sør-Norge – en kunnskapsoversikt gir en god oversikt over kjent kunnskap om jerv, og spesielt om den sørvestlige bestanden av jerv i Norge.

Om kvote for lisensfelling av jerv

Ved vurdering av kvote for lisensjakt skal rovviltnemnda, ifølge kommentarene til rovviltforskriften § 7, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

De fleste jervynglingene er de senere årene registrert innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. For Møre og Romsdal ser man at ynglingene like ofte befinner seg utenfor forvaltningsområde som innenfor. De fleste av ynglingene som registreres utenfor forvaltningsområde i Møre og Romsdal er lokalisert i eller nært Trollheimen.

Avgangen av jerv i regionen har variert en del fra år til år (figur 9). Det har vært økt uttak via ordinær lisensfelling i Trøndelag lisensperioden 24/25. Lisensfelling fungerer fremdeles ikke tilstrekkelig som bestandsregulerende tiltak i regionen totalt sett. I september 2020 ble utøvelsesforskriften endret, slik at det ble tillatt med kunstig lys under åtejakt på jerv og elektronisk varsling på jervebås. I 2022 ble lisensfellingsstart flyttet til 20. august. Disse virkemidlene kan føre til en mer effektiv lisensfelling av jerv framover.

Figur 9: Lisenskvoter, uttak av jerv og registrerte ynglinger i region 6. Ynglinger registreres på vinter/vår. **** Tallene for 2024/2025 er foreløpige tall for annen avgang og antall ynglinger, men endelige for kvote og lisensjakt. *10.09 - 09.09, **10.09.22 - 19.08.23, ***20.08.23 - 19.08.24.

Forebyggende tiltak kan til en viss grad redusere omfanget av skader i en del områder. Etter sekretariatets vurdering finnes det imidlertid ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre omfattende skader av jerv på husdyr og tamrein. Det er fortsatt behov for å regulere

bestanden av jerv, også gjennom et visst uttak innenfor forvaltningsområdet for jerv, for i tilfredsstillende grad å kunne redusere potensialet for skader kommende år. Med bakgrunn i bestandsstatus og skadesituasjoner i løpet av 2024 og så langt i 2025 mener sekretariatet at det er bør det åpnes opp for lisensfelling av jerv. Sekretariatet vil legge frem oppdatert informasjon om dokumenterte og antatte ynglinger av jerv under møte den 14. mai 2025.

Brev fra Klima- og miljødepartementet om oppfølging av tiltakspakke om reindrift og energi.

Den 30. september 2024 sendte Klima- og miljødepartementet brev til rovviltnemndene om oppfølging av tiltakspakke om reindrift og energi – lisensfelling og kvotejakt. KLD skriver blant annet følgende:

Våren 2024 ble det gjennomført konsultasjoner med Sametinget og Norske Reindriftsamers Landsforbund (NRL) på departementsnivå om videre oppfølging av hastetiltak. Totalt 27 hastetiltak ble konsultert, både med bakgrunn i rapporten fra de to direktoratene og etter innspill fra Sametinget og NRL i konsultasjonsprosessen.

*«Av sluttprotokollen av 16. juli 2024 framgår følgende om hastetiltak nr. 4:
I reinbeitedistrikter som er særlig utsatte og som har store tap til rovvilt bør det så langt det er mulig legges til rette for presise tapsforebyggende uttak av rovdyr gjennom kvotejakt/lisensfelling.»*

På denne bakgrunn bes det om at forvaltningsmyndighetene ved fastsettelse av kvoter for lisensfelling/kvotejakt så langt det er mulig legger til rette for presise uttak i områder som er særlig utsatt for store tap av tamrein til rovvilt. Departementet understreker at dette ikke endrer de juridiske rammene eller gjeldende politiske føringer om oppnåelse av bestandsmålene for rovvilt eller prinsippet om å føre en tydelig soneforvaltning. Styringen av uttak med mål om best mulig presisjonsnivå knyttet til særlig tapsutsatte områder skal følgelig skje innenfor disse rammer.

Sekretariatet ser at den største andelen av de dokumenterte skadene på rein forvoldt av jerv så lagt i 2025 foreligger innenfor kommunene Snåsa, Grong, Lierne. Vi har lagt denne informasjonen til grunn ved inndeling av delområder og fordeling av startkvote innenfor forvaltningsområdet.

Den sørvestlige delbestanden

Møre og Romsdal har en felles jervebestand med gamle Oppland fylke. Det er de sentrale fjellområdene i Snøhetta/ Dovrefjell og Reinheimen som er kjerneområde for den sørvestlige jervebestanden. Dyrene som yngler på hver side av grensen bruker store områder. I region 3 er det foreløpig registrert fem ynglinger, hvorav fire er innenfor forvaltningsområdet. I region 6 er det hittil i år registrert fem ynglinger. To ynglinger er registrert i Møre og Romsdal, hvorav en innenfor forvaltningsområdet. Erfaringsmessig finner flere hi utover våren, og barmarkskontroll må ofte til for å dokumentere enkelte lokaliteter.

Klageavgjørelse på rovviltnemndas vedtak om kvote for lisensfelling av jerv 2024/2025

Rovviltnemnda vedtok i møte den 27. mai 2024 en lisensfellingskvote for 24/25 på totalt 30 jerver, hvorav en startkvote på 26 jerver. Vedtaket ble påklaget, og [Klima- og miljødepartementet vurderer slik i sin endelige avgjørelse datert 16. august 2024:](#)

«Miljødirektoratet mener det er vanskelig å opprettholde en stabil delbestand med 3 årlige ynglinger innenfor gjeldende forvaltningsområde i Møre og Romsdal. Direktoratet mener man bør være tilbakeholden med å gi lisensfellingskvote innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, da

det ikke registreres noe overtallighet av ynglinger av jerv i området som er avsatt som prioritert for jerv i fylket. Direktoratet anbefaler derfor at startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal fjernes, slik at det ikke åpnes for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet i Møre og Romsdal. Departementet legger disse vurderingene til grunn, og endrer vedtaket fra nemnda i region 6 i tråd med Miljødirektoratets anbefalinger. Det vil si at vedtaket endres slik at startkvoten for områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal, som i nemndas vedtak er satt til ett dyr, fjernes.»

Rovviltnemnda sendte den 10. oktober 2024 et brev hvor de ba Klima- og miljødepartementet om å åpne for lisensfelling av jerv innenfor forvaltningsområdet da delmålet på tre ynglinger var oppnådd. Departementet svarte opp denne henvendelsen i brev av 24. januar 2025 (vedlegg 3), hvor de blant annet skriver følgende:

«Endelige bestandstall for 2024 ble publisert av Rovdata 2. oktober 2024. Rapporten viser at bestanden innenfor forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal i år er eksakt på delmålet. I tråd med Stortingets vedtatte prinsipp om tydelig soneforvaltning er det ønskelig at bestandsmål oppnås i de områder rovviltneemndene prioriterer til dette formålet. Én overtallig yngling over delmålet i fylket ble påvist i beiteprioritert område, og det ble der gjennomført ekstraordinært hiuttak etter vedtak fra Miljødirektoratet. Etter hiuttak er følgende jervebestanden i samsvar med bestandsmålet rovviltneemnda har fastsatt for Møre og Romsdal.»

Miljødirektoratet fattet den 29. september 2024 beslutning om uttak av tre enkeltindivider av jerv i beiteprioriterte områder i Møre- og Romsdal. Beslutningen ble videreført etter 15. februar, med en total varighet til 11. april 2025. Det ble felt en hannjerv på oppdrag av SNO.

Det fylkesvise bestandsmålet på tre årlige ynglinger i Møre og Romsdal ble oppnådd i 2024, men i 2022 og 2023 ble det kun registrert to ynglinger begge åra. Sekretariatet legger klageavgjørelsene fra 2023/2024 og 2024/2025 til grunn, og foreslår startkvote kun i beiteprioriterte områder i Møre og Romsdal.

Om vilkår

Rovviltforskriften ble endret i 2022, slik at oppstart av lisensfellingsperioden ble flyttet fra 10. september til 20. august. Av høringsnotatet for denne forskriftsendringen fremgår det at felling av mordyr i perioden fra 20. august til 10. september kan medføre negative virkninger på jervevalpenes mulighet for overlevelse. I klageavgjørelse av vedtak om lisensfelling i 2023-2024, ba departementet rovviltneemnda om å vurdere vilkår som kan motvirke dette i neste års vedtak. Med bakgrunn i dette, anbefaler sekretariatet at det settes vilkår om at familiegruppe av jerv, altså tisper med valp(er) unntas fra lisensfelling frem til 10. september tilsvarende som i 2024/2025.

Fordeling av kvote og bruk av reservekvote

Sekretariatets innstilling baserer seg på overordnede føringer, registrerte skader av jerv på sau og tamrein, data fra ynglereregistreringer, og egne vurderinger. Vi har lagt til grunn den geografiske differensieringen som fremgår av forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag, vedtatt 22. mars 2018. Innstillingen legger til grunn at flytting av kvoter fra et område til et annet, ikke skal kunne tillates. Sekretariatet ønsker med sitt forslag å bidra til å

redusere jervebestanden ned til det regionale bestandsmålet på ti årlige ynglinger, og så nært opp til de fylkesvise målene slik de er fastsatt i forvaltningsplanen.

Sekretariatet har også vektlagt målet om å ha en mest mulig jevn fordeling av jervebestanden innenfor forvaltningsområdet i Trøndelag. Ved å dele forvaltningsområdet inn i tre delområder fra jaktstart til 15. november, søkes det å fordele jaktuttaket over hele området. Hensikten med å slå sammen delområdene de siste månedene, er at dette vil kunne bidra til at en får et høyere totaluttak ved hjelp av lisensfelling, som i sin tur kan bidra til et lavere behov for ekstraordinære uttak. For lisensfelling 2025/2026 foreslår sekretariatet at beiteprioritert område i Trøndelag ikke skal deles opp, da tidligere års erfaring tilsier at kvote ikke vil være begrensende for uttak igjennom lisensfelling.

For reservekvoten settes det kriterier for bruk av denne henholdsvis innenfor og utenfor forvaltningsområdet. Kriteriene som sekretariat foreslår, er i tråd med den tilbakemeldingen rovviltnemnda fikk i [avgjørelse av klage på vedtak om lisensfelling av jerv i region 6 i 2022- 2023](#) datert 1. september 2022. Da skrev departementet blant annet følgende: «*Departementet endrer vilkår for bruk av reservekvoten slik at denne først kan benyttes innenfor forvaltningsområdet for jerv dersom kommende overvåkingsrapport om jerv i 2022 fra Rovdata viser at antall ynglinger overstiger det fylkesvise forvaltningsmålet for forvaltningsområdet, og det foreligger påviste skader i området i løpet av beitesesongen 2022*».

Sekretariatets konklusjon

Jervebestanden i region 6 ligger over det nasjonalt fastsatte målet, med et gjennomsnitt på 15 ynglinger for de siste tre årene. Ut fra den foreliggende dokumentasjon over bestandssituasjonen av jerv og dokumenterte skader på sau og tamrein er sekretariatet av den oppfatning at rovviltnemnda kan vedta en lisensfellingskvote for 2024/2025. Sekretariatet mener at det på bakgrunn av bestandssituasjonen er rom for en kvote tilsvarende forslaget fra sekretariatet for lisensperioden 24/25.

Sekretariatets tilrådning

Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriftens § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 6 i 2025/2026:

- Familiegrupper av jerv (tisper med valper) er unntatt fra lisensfelling til og med 9. september 2025.
- Den totale kvoten settes til totalt 34 jerver hvorav 16 kan være tisper. Totalkvoten deles opp i en startkvote og en reservekvote:
 - Startkvote på 30 jerv hvorav 14 jerv kan være tisper
 - Reservekvote på 4 jerv hvor 2 kan være tisper
 - Av startkvoten kan det maksimalt felles 9 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv i region 6.

Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtaket. Lisensfellingsperioden er fra og med 20. august 2025 til og med 15. februar 2026. Fordelingen av startkvoten på 30 jerver mellom lisensfellingsområdene er som følger:

1. Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal
Ingen kvote

2. Beiteprioriterte områder i Møre og Romsdal
Kvote på 6 jerver

3. Beiteprioriterte områder i Trøndelag
Kvote på 13 jerver

4. Forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag
Kvote på 11 jerver

I perioden fra 20. august 2025 til og med 15. november 2025 deles området inn i tre delområder, med følgende fordeling av kvoten:

- 4A: områdene nord for nord for Imsdalsvassdraget, vassdraget Grøningen, Skjeldbreien og Holden – 5 jerver
- 4B: Områdene mellom for Imsdalsvassdraget, vassdraget Grøningen, Skjeldbreien og Holden og E14 – 4 jerver
- 4C: Områdene sør for E14 – 2 jerver

Fra og med 16. november 2025 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan jaktes på i hele området.

Om reservekvoten

Det er satt en reservekvote på 4 jerver hvorav 2 kan være tisper.

Det kan tildeles fra reservekvoten hvis følgende kriterier er oppfylt:

- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder **utenfor** forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2025) om yngleregistreringer av jerv i 2025 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein.
 - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oppfylt (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
 - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv i 2025.
- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder **innenfor** forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2025) om yngleregistreringer av jerv i 2025 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein.
 - Regionens bestandsmål er 10 årlige ynglinger (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag) - For å tildele dyr fra reservekvoten til forvaltningsområdene for jerv i Trøndelag og Møre og Romsdal skal bestanden være over bestandsmålet innenfor forvaltningsområdene for jerv i det enkelte fylket i endelig bestandsrapport.
 - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv i 2025.

Vilkår for utøvelse av lisensfelling av jerv:

- Melding om skutt jerv skal umiddelbart gis til Statsforvalteren. Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS.
- Dersom jeger skadeskyter eller løsner skudd mot jerv skal det uten opphold meldes fra til Statsforvalteren og til nærmeste politimyndighet.
- Jeger plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfellinga minst en gang daglig under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegeren opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.
- Jegere plikter å registrere seg som bruker av [Statsforvalterens SMS-varslingstjeneste](#).

I tråd med forvaltningsplanen for rovdyr i region 6 Midt-Norge som sier at rovviltnemnda legger ved et program for ekstraordinære uttak av jerv samtidig som at kvote blir vedtatt ber Rovviltnemnda om at Miljødirektoratet i tråd med rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5 prioriterer ekstraordinære uttak i følgende områder vinteren 2025/2026.

Trøndelag

- Prioriterte beiteområder med skader forvoldt av jerv.
- Innenfor forvaltningsområdet med skader forvoldt av jerv
 - kalvingsområder for reindriftsnæringen.

Møre og Romsdal

- Prioriterte beiteområder med skader forvoldt av jerv,
 - kalvingsområder for reindriftsnæringen (Trollheimen sijte).
- Innenfor forvaltningsområdet med skader forvoldt av jerv.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen i 2025 vil nemnda komme tilbake med ytterligere og mer presise anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfellingsperioden 2025/2026.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 10 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	14/2025	14.05.2025

14/25 Kvote for betinget skadefelling av jerv i region 6 Midt Norge 2025/2026**Dokumenter i saken**

- [NINA rapport 2500 Yngleregistreringer av jerv i Norge i 2024](#)
- [NINA rapport 2535 DNA-basert overvåking av den skandinaviske jervebestanden 2024](#)

Bakgrunn

Skadefelling av jerv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas gjelder i perioden 1. juni til 15. februar, jf. § 8 første ledd siste punktum.

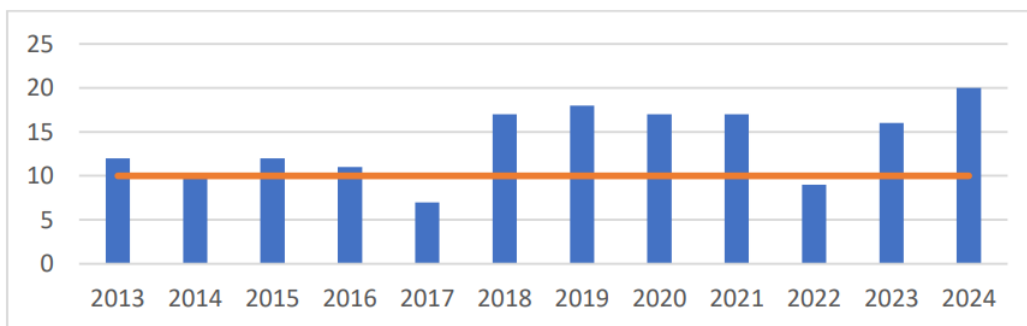
Skadefelling retter seg mot enkeltindivider, og er ikke et virkemiddel som kan benyttes til å regulere bestanden. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten for betinget skadefelling kan derfor heller ikke direkte sammenlignes med en kvote for lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen.

Bestandssituasjonen

Det gjennomføres en årlig registrering av antallet ynglinger av jerv i Norge. I tillegg samles det inn ekskrementer, hår og urin for individbestemmelse gjennom DNA-analyse. Bestandsstørrelsen estimeres både med utgangspunkt i antallet ynglinger og på bakgrunn av innsamlet DNA gjennom vinteren.

Yngleregistreringer

På nasjonalt nivå er det registrert i gjennomsnitt 56,7 ynglinger de tre siste årene (2022-2024). I region 6 har en stort sett vært over det fastsatte bestandsmålet på 10 årlige ynglinger (figur 1). I perioden 2022-2024 påvist henholdsvis 9, 16 og 20 ynglinger av jerv, med et gjennomsnitt på 15 ynglinger over de siste tre år. Årets yngleregistrering av jerv pågår og påviste ynglinger vil oppdateres fortløpende i [jervetelleren](#) på nettsidene til Rovdata.

Figur 1: Antall ynglinger av jerv registrert i region 6 i perioden 2013-2024. Rød linje angir bestandsmålet for regionen på 10 årlige ynglinger.

Skadefelling, lisensfelling og annen avgang

Kvoten for lisensfelling av jerv i region 6 var på 30 jerver for lisensfellingsperioden 2024/2025. Det ble felt 22 jerver på ordinær lisensfelling i lisensfellingsperioden 2024/25, i tillegg ble en jerv tatt ut på oppdrag av SNO (etter beslutning fra Miljødirektoratet). Samlet ble det derfor lisensfellingskvoten belastet for 23 jerver. Det ble felt 21 jerver i Trøndelag. Hvorav 12 i forvaltningsområdet for jerv og 9 felt i beiteprioritert område i Trøndelag. I Møre og Romsdal ble det felt 1 jerv på lisensfelling og 1 jerv ble tatt ut av SNO, begge i beiteprioritert område. Den 2. april ble det gjennomført hiuttak i Surnadal etter beslutning fra Miljødirektoratet, to valper ble tatt ut.

Tapssituasjon sau og tamrein

Sau

De fleste dokumenterte skadene forårsaket av jerv er påvist innenfor forvaltningsområdet for jerv. I løpet av 2024 ble det påvist 97 skader på sau forvoldt av jerv, i 2023 var antallet påviste 74. I 2024 ble det erstattet om lag 2460 sau og lam tapt til jerv (mot om lag 2630 sau og lam tapt i 2023). Jerv er den arten som det omsøkes mest tapt sau til i region 6.

Tamrein

I løpet av 2024 ble det påvist 58 skader på tamrein forvoldt av jerv, i 2023 var antallet påviste 62. For reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet om lag 2190 rein tapt til jerv, for reindriftsåret 2022/2023 ble det erstattet om lag 1590 rein tapt til jerv.

Sekretariatets vurdering

Rovviltnemndas myndighet

Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for skadefelling, jf. forskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndas myndighet skal for jerv baseres på gjennomsnittet for de tre siste års ynglinger. Ifølge de offisielle rapportene fra Nasjonalt overvåkingsprogram er gjennomsnittet av antallet ynglinger i region 6 de tre siste årene (2022-2024) på 15. Bestanden ligger dermed over bestandsmålet på 10 ynglinger i regionen og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Jervebestanden er godt undersøkt med årlige bestandsregistreringer, og man har dermed god oversikt over status og utvikling i bestanden.

"Føre-var-prinsippet" i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at nemnda kan fatte vedtak.

Biologien og økologien til jerv er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Siste rapporter som oppsummerer jervebestandens status og utvikling i Norge er NINA rapportene [2500](#) (ynglere registreringer av jerv) og [2535](#) (DNA-basert overvåking). I tillegg gjøres det fortløpende registrering av all avgang av jerv, samt av resultater fra inventeringer av ynglehi i Rovbase. Ut ifra den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for jerv mener sekretariatet å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for betinget skadefelling av jerv, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Paragraf 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng. Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Ved å nytte differensiert forvaltning, mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivaretatt.

Vurdering av kvote

Ifølge naturmangfoldloven § 18, andre ledd, kan vedtak bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ved vurdering av kvote for skadefelling skal rovviltmyndene, ifølge kommentarene til § 7 annet ledd, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle bestandsmålet for regionen.

På nasjonalt nivå ligger jervebestanden over det fastsatte bestandsmålet på 39 årlige ynglinger. I 2024 ble det påvist 61 ynglinger i Norge. Gjennomsnittet for de tre siste årene (2022-2024) var på 56,7 ynglinger. Gjennomsnittet for de tre siste år i region 6 er 15 ynglinger. De fleste ynglingene er de senere årene registrert innenfor forvaltningsområdet for jerv, noe som er i tråd med soneforvaltning.

Sekretariatet viser til at skadefelling ikke er et virkemiddel for å regulere bestanden, men at formålet er å håndtere akutte skadesituasjoner eller situasjoner hvor det er et overhengende skadepotensial. Statsforvalteren må i hvert enkelt tilfelle vurdere en eventuell iverksetting opp mot regional forvaltningsplan og kriteriene i rovviltforskriften.

I 2024/ 2025 fastsatte rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling på 5 jerver. Totalt ble det fra statsforvalterne i regionen fattet vedtak om fem skadefellingstillatelser på jerv i region 6 i perioden 1. juni 2024 til 15. februar 2025, inkludert forlengelser av gitte tillatelser. Det ble ikke felt jerv under skadefelling i 2024/25.

Skadeomfang og behovet for å iverksette forebyggende skadefelling på jerv varierer fra år til år. Ut fra bestandssituasjonen i region 6 og hvor mange skadesituasjoner som erfaringsmessig kan oppstå i løpet av beiteperioden, mener statsforvalteren det kan være behov for å ha en skadefellingskvote på 5 jerver for perioden 1. juni 2025 - 15. februar 2026. Det er i denne vurderingen tatt hensyn til at det kan bli tatt ut dyr på hiuttak/ ekstraordinært uttak som belastes kvota før beitesesongen.

Ut fra tilgjengelig kunnskap om bestandens status og utvikling, mener sekretariatet at en kvote for betinget skadefelling på 5 dyr er forsvarlig med hensyn til den samlede belastningen på jervebestanden. Sekretariatet viser til at dyr som eventuelt blir felt ved skadefelling i løpet av beitesesongen også vil trekkes fra kvoten for lisensfelling. Et slikt uttak anses å ikke ville true jervebestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd. Med et slikt uttak mener sekretariatet at det også vil være tilstrekkelig sikkerhet for 10 ynglinger av jerv i regionen kommende år.

Vurdering av Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

“Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd.”

Formålet med uttak etter naturmangfoldloven § 18, bokstav b er å forhindre skade. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan

nås på annen tilfredsstillende måte. Loven må forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. For jerv er det i praksis skade på sau og tamrein som er aktuelle skadetyper.

Det slippes et stort antall husdyr og tamrein på beite fordelt over hele regionen, og det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av jerv i en del områder. Hvor skadene oppstår, og hvor omfattende skadesituasjonene er, varierer fra år til år. Sekretariatet viser til prinsippet om geografisk differensiert forvaltning, som legger grunn at det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for felling. Innenfor forvaltningsområdene vil terskelen være høyere. Etter sekretariatets oppfatning er det et skadepotensial på sau og tamrein både i beiteprioritert område og innenfor forvaltningsområdet for jerv. Det vil med stor sannsynlighet oppstå skader på både sau og tamrein i region 6 også i kommende beitesesong. Forvaltningsplan for rovvilt i region 6 vil legges til grunn for vurderinger rundt iverksettelse av skadefellingstillatelse. Vilåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b anses med bakgrunn i dette å være oppfylt for hele regionen.

Forebyggende tiltak, da i hovedsak tiltaket «tidlig sinking» kan for sauebesetninger til en viss grad redusere omfanget av skader forvoldt av jerv i enkelte områder. Sekretariatet viser i den sammenheng til rovviltforliket der det fremgår at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i forvaltningsområdene for rovvilt. Samtidig er det i mange områder et dyretall og forgrunnlag som gjør at tidlig sinking er uegnet som tiltak, også i områdene innenfor forvaltningsområdet for jerv. Dette fordi det i mange områder ikke er tilstrekkelig tilgang til innmarksbeiter/ beredskapsbeiter for å gjennomføre et slikt tiltak i stor skala. Etter sekretariatets vurdering foreligger det ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre omfattende skader av jerv på husdyr og tamrein i alle situasjoner. Det vil fortsatt være et behov for å kunne ta ut skadegjørende individer i akutte skadesituasjoner i hele regionen.

Sekretariatets konklusjon

Gjennomsnittet av antallet ynglinger i region 6 de tre siste årene er over bestandsmålet. Rovviltnemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av jerv i 2025/26. Sekretariatet anser at det rettslige grunnlaget for å fastsette kvote for skadefelling er oppfylt. For å forebygge skader på beitedyr og med hensyn til bestandssituasjonen, anbefaler sekretariatet at det fastsettes en kvote for betinget skadefelling på 5 jerver i region 6.

Sekretariatets tilrådning

Rovviltnemnda i region 6 vedtar en kvote på 5 jerver for betinget skadefelling. Kvoten gjelder for perioden fra 1. juni 2025 til 15. februar 2026 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten gjelder for rovviltregion 6 fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 8 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	15/2025	14.05.2025

15/25 Kvote for betinget skadefelling av ulv i region 6 Midt Norge 2025/2026

Dokumenter i saken

- [Bestandsovervåking av ulv vinteren 2023/2024.](#)
- [Ulv i Norge pr 12. mars 2025 Foreløpig konklusjoner for vinteren 2024-2025 Rapport 3](#)

Bakgrunn

Skadefelling av ulv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas av rovviltnemnda gjelder i perioden 1. juni til 15. februar, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot enkeltindivider, og er ikke et virkemiddel som kan benyttes til å regulere bestanden. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten for betinget skadefelling kan derfor heller ikke direkte sammenlignes med en kvote for lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling for perioden 1. juni til 15. februar.

Bestandssituasjonen

Resultatene fra overvåkingen av den sørsandinaviske ulvebestanden presenteres i en årlig rapport: «[Bestandsovervåking av ulv vinteren 2023/2024](#)». For den norske delen av bestanden utarbeides det i tillegg foreløpig rapporter gjennom kartlegningsperioden. Den nyeste foreløpige rapporten med de siste opplysningene om bestandssituasjonen i Norge er presentert i rapporten «[Ulv i Norge pr 12. mars 2025 Foreløpig konklusjoner for vinteren 2024-2025 Rapport 3](#)». Kartlegging av valpekull og antall ulver i Skandinavia foregår hver vinter i perioden fra 1. oktober til 31. mars. Bestandsstørrelsen for ulv i Sverige beregnes på bakgrunn av antall registrerte valpekull, mens i den norske delen av bestanden kartlegges alle individer ved sporing og DNA-analyser.

Den felles skandinaviske ulvebestanden er for sesongen 2023-2024 beregnet til å bestå av ca. 440 individer (348-572). I løpet av 2023/2024 ble det registrert 42-44 ulver som kun hadde tilhold innenfor Norge, i tillegg ble det registrert 32 ulver som lever i grenserevir. Det var totalt 6,5 ynglinger i Norge, der grenserevir teller med en faktor på 0,5. Det var 5 kull i helnorske revir og 3 i grenserevir. Bestanden er med dette over målet om 4-6 årlige valpekull i Norge og grenserevir, hvor minst tre kull skal være født i helnorske revir.

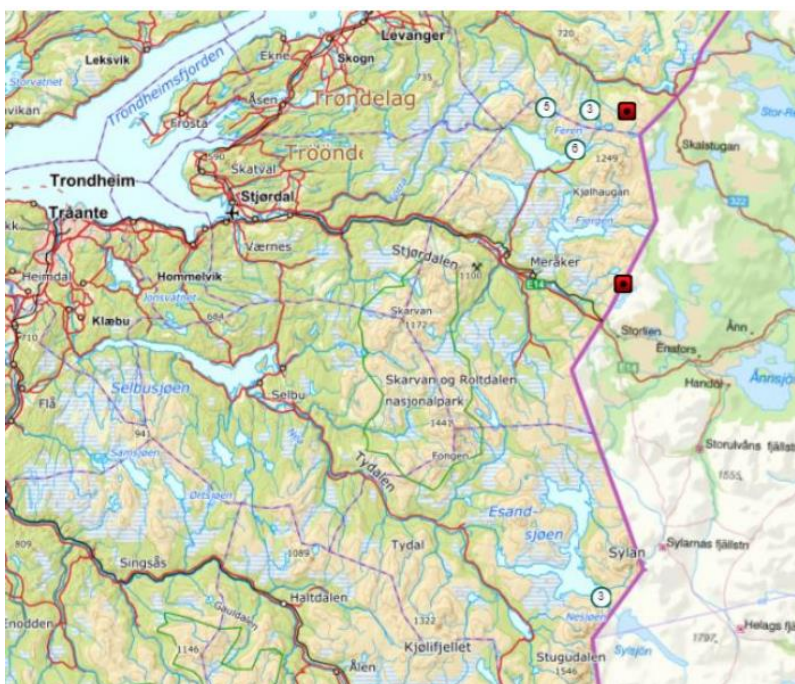
Så langt i vintersesongen 2024-2025 er det for perioden 1. oktober - 12. mars dokumentert totalt 57-64 ulver med enten helnorsk tilhold eller med tilhold på begge sider av riksgrensen mot Sverige. Det er så langt denne vinteren er det dokumentert tre valpekull i helnorske revir og tre valpekull i grenserevir.

Region 6 er utenfor forvaltningsområdet for ulv, men det forekommer omtrent årlig streifindivider av ulv i regionen.

Tapssituasjon

Tap til ulv i region 6 varierer mye mellom år. I løpet av 2024 var det to separate hendelser med tap til ulv (figur 1). I Verdal og Meråker ble det påvist tapt en rein og 15 sau i løpet av en periode i juli og august. Her ble det felt en ulvetispe på skadefelling den 19. august 2024. I oktober 2024 ble det påvist tre rein tapt til ulv i Essand reinbeitedistrikt i Tydal kommune.

I 2023 ble det registrert 150 skader forvoldt av ulv i sørvestlige deler av Trøndelag. Skadene ble registrert innenfor kommunene Melhus, Midtre Gauldal, Orkland, Heim og Rindal. Det ble gitt gjentatte skadefellingstillatelser i flere kommuner på dette individet fra medio juni i 2023. Det ble registrert en ulv i området, en tisper med individnr G35-23 V1128, dokumentert via DNA-prøver. Dette individet ble felt den 31. mars 2024 i Bergsdalen i Orkland kommune. I 2022 ble det påvist tre skader på rein forvoldt av ulv, to i Stjørdal kommune og en i Tydal kommune.

Figur 1: Kart over skader forvoldt av ulv i perioden 1. januar til og med 31. desember 2024. Kilde: Rovbase 3.0.

Sekretariatets vurdering

Rovviltnemndas myndighet

Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. I region 6 er det ikke regionalt bestandsmål for ulv, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Bestandssituasjonen for ulv er godt dokumentert gjennom årlige tellinger, og man har dermed god oversikt over utviklingen i bestanden.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at nemnda kan fatte vedtak. Biologien og økologien til ulv er godt undersøkt, og gjennom nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus- og utvikling for arten nøye. Ut ifra den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for ulv mener sekretariatet å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for skadefelling av ulv, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Paragraf 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Ved å nytte differensiert forvaltning, mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt.

Vurdering av kvote

Ifølge naturmangfoldloven § 18, andre ledd, kan vedtak bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ved vurdering av kvote for felling skal rovviltnemndene, ifølge kommentarene til § 7 annet ledd, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle bestandsmålet for regionen.

Sekretariatet viser til at skadefelling ikke er et virkemiddel for å regulere bestanden, men at formålet er å håndtere akutte skadesituasjoner eller situasjoner hvor det er et overhengende skadepotensial. Statsforvalteren må i hvert enkelt tilfelle vurdere en eventuell iverksetting opp mot regional forvaltningsplan og kriteriene i rovviltforskriften. Det er ikke forvaltningsområde for ulv i region 6, og terskelen for å iverksette betinget skadefelling vil være lav. Skadefelling i region 6 vil være rettet mot streifende individer som oppholder seg i relativt stor avstand fra forvaltningsområdet for ulv. Innvirkningen på bestanden gjennom uttak i regionen vil være begrenset.

Ut fra tilgjengelig kunnskap om bestandens status og utvikling, og med henblikk på at skadefelling kun vil gjelde individer som oppholder seg utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, anser sekretariatet at en kvote for betinget skadefelling på 3 dyr er forsvarlig med hensyn til den samlede belastningen på ulvebestanden. Et slikt uttak ansees å ikke ville true ulvebestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd. Uttaket vil ha liten innvirkning på muligheten for å nå det nasjonale bestandsmålet kommende år. Siste gang det ble felt ulv på skadefelling i region 6 var i 2014.

Dersom ulv kommer inn i beiteområder for sau og tamrein kan skadeomfanget bli omfattende. Vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b anses oppfylt. I vurderingen er det også lagt vekt på prinsippet om differensiert forvaltning. Region 6 er utenfor forvaltningsområdet for ulv, og terskelen for å iverksette skadefelling skal være lav. Innenfor områder som er beiteprioritert vil det ikke være like aktuelt med forebyggende tiltak.

Sekretariatets konklusjon

I region 6 er det ikke regionalt bestandsmål for ulv, og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling. Sekretariatet anser at det rettslige grunnlaget for å vedta kvote for

skadefelling av ulv i region 6 er oppfylt. For å forebygge skader på beitedyr, og med hensyn til bestandssituasjonen, anbefaler sekretariatet at det fastsettes en kvote for skadefelling på 3 ulver i region 6 Midt Norge.

Sekretariatets tilrådning

Rovviltnemnda i region 6 vedtar en kvote på 3 ulver for betinget skadefelling. Kvoten gjelder for perioden fra 1. juni 2025 til 15. februar 2026 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten gjelder for rovviltregion 6 fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 8 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	16/2025	14.05.2025

16/25 Kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 6 Midt Norge 2025/2026

Dokumenter i saken

- [NINA Rapport 2475b](#)

Bakgrunn

Skadefelling av gaupe er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas av rovviltnemnda gjelder i perioden 1. juni til 15. februar, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot enkeltindivider, og er ikke et virkemiddel som kan benyttes til å regulere bestanden. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten for betinget skadefelling kan derfor ikke sammenlignes direkte med en kvote for lisensfelling eller kvotejakt. Kvoten settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen og bestandssituasjonen. Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter vedtak om skadefellingskvote, belastes denne kvoten. Gauper som felles på ordinær kvotejakt (fra 1. februar) trekkes imidlertid ikke av skadefellingskvoten.

Bestandssituasjonen for gaupe

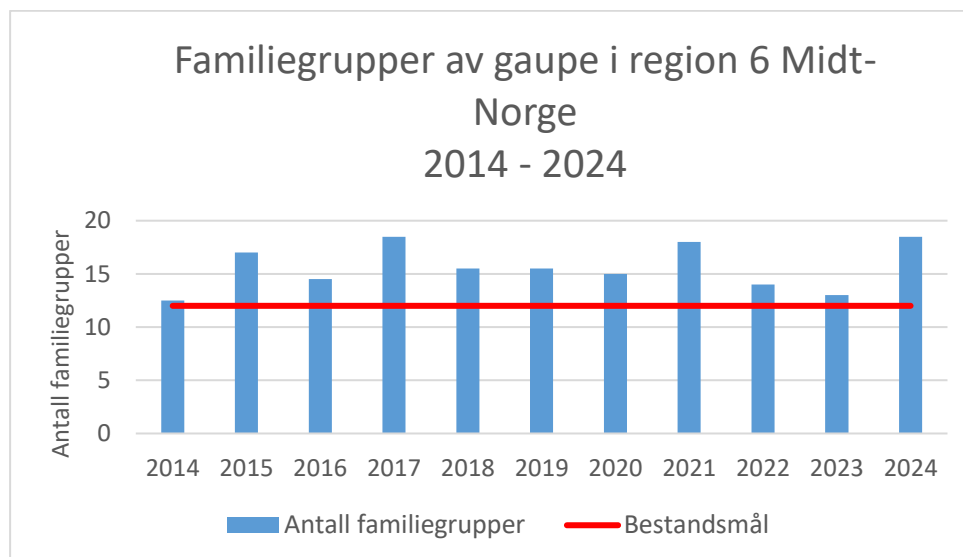
Den siste offisielle bestandsrapporten for gaupe er [NINA Rapport 2475b](#): «Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2024». Bestandsutvikling hos gaupe blir overvåket gjennom sporing av familiegrupper på snø i vinterhalvåret, og hvert år gjøres en beregning av antall familiegrupper på bakgrunn av observasjoner av familiegrupper over hele landet.

Beregningen av antallet familiegrupper tar utgangspunkt i fjorårets familiegruppetellinger, og gir et estimat på antall familiegrupper av gaupe før kvotejakt hvert år. I tillegg lages det også en prognose for antall familiegrupper før kvotejakt det kommende året. Grunnlaget for prognosen er familiegrupperegistreringer og kjent uttak av gaupe. Beregningen gjøres både på landsbasis og for den enkelte rovviltregion.

Registrering av familiegrupper

Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er på 65 årlige ynglinger/familiegrupper. Gaupebestanden var i 2022 under det nasjonale bestandsmålet med 58,5 familiegrupper, men både i 2023 og 2024 var gaupebestanden over det nasjonale bestandsmålet med henholdsvis 71,5 og 78 registrerte familiegrupper.

I region 6 er det regionale bestandsmålet på 12 årlige ynglinger/familiegrupper. I perioden 2022-2024 ble det registrert henholdsvis 14, 13 og 18,5 familiegrupper i regionen (figur 1). Dette gir et snitt på 15,2 familiegrupper for denne 3-års perioden, og bestandsmålet i region 6 er oppnådd.

Figur 1: Antall familiegrupper av gaupe registrert i region 6 i perioden 2014 – 2024. Rød linje angir bestandsmålet for region 6 på 12 årlige familiegrupper.

Prognose over antall familiegrupper før kvotejakt 2025

Gjennom prognosemodellen er det beregnet at bestanden i region 6 trolig vil være rundt 16,9 familiegrupper før jakt i 2025 [12,5 – 22,2]. Det er 10 % sannsynlighet for at bestanden i region 6 vil ligge under bestandsmålet på 12 familiegrupper i 2025.

Skadefelling, kvotejakt og annen avgang

Det ble ikke felt gauper på skadefelling i perioden 1. juni 2024 – 15. februar 2025, og kvoten vedtatt av rovviltnemnda 21. mai 2024 ble ikke belastet. I perioden 16. februar 2024 til 7. mai 2025 er det felt 1 gaupe på skadefelling. Under kvotejakta i 2025 ble det felt 23 gauper i regionen. I tillegg er det registrert 1 gaupe påkjørt av bil og 1 gaupe med dødsårsak «irregulær avgang». Total avgang av gaupe i regionen i perioden 1. juni 2024 til 7. mai 2025 er derfor 26 gauper. Av disse var 9 voksne hunngauper.

Tapssituasjon for sau og tamrein

Sau

De fleste dokumenterte skadene forårsaket av gaupe i region 6 i 2024 er påvist innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Omfanget av dokumentert tap av sau til gaupe har vist en nedgang over år, og har i de siste 8 årene ligget i intervallet 31 – 60 påviste skader årlig. I 2024 ble det erstattet 970 sau og lam tapt til gaupe i region 6, dette er en nedgang sammenlignet med 2023, hvor det ble erstattet 1198 sau og lam som tapt til gaupe. Gaupe er den arten som det omsøkes og erstattes nest mest sau og lam tapt til i region 6.

Tamrein

Størst andel av de dokumenterte tapene til gaupe er påvist utenfor forvaltningsområdet, i indre Namdalsområdet (Snåsa, Grong og Lierne). Påvist tap av tamrein til gaupe i region 6 har tatt seg opp i 2023 og 2024, på henholdsvis 66 og 65 tamrein påvist tapt til gaupe, sammenlignet med de foregående årene 2019 – 2022 hvor antallet påviste tamrein tapt til gaupe har ligget i intervallet 30 – 40. I perioden 01.01.25 – 24.04.25 er det påvist 26 tamrein tapt til gaupe. I samme tidsrom i 2024 var 52 antall tamrein påvist tapt til gaupe. I reindriftsåret 2023/2024 ble det erstattet 1079 tamrein tapt til gaupe. Dette er en svak oppgang fra forrige reindriftsår, da det ble erstattet 928 tamrein som tapt til gaupe.

Sekretariatets vurdering

Rovviltnemndas myndighet

Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for skadefelling, jf. forskriften §§ 7 og 8, når bestanden av den enkelte art ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for regionen, jf. forskriften § 4. Nemndas myndighet skal for gaupe baseres på gjennomsnittet for de tre siste års familiegrupper. Ifølge de offisielle rapportene fra Nasjonalt overvåkingsprogram er gjennomsnittet av antallet ynglinger i region 6 de tre siste årene (2022-2024) på 15,5. Bestanden ligger dermed over bestandsmålet på 12 familiegrupper i regionen og nemnda har myndighet til å vedta kvote for betinget skadefelling.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal tuftes på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, jf. naturmangfoldloven § 8. Gaupebestanden er godt undersøkt med årlige registreringer, og man har dermed god oversikt over status og utvikling i bestanden.

”Føre-var-prinsippet” i § 9 sier at når det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvordan beslutningens virkning vil være på naturmiljøet, skal man unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Sekretariatet anser at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at nemnda kan fatte vedtak.

Biologien og økologien til gaupe er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Siste rapporter som oppsummerer gaupebestandens status og utvikling i Norge er NINA Rapport 2475b. Ut ifra den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for gaupe mener sekretariatet å ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for betinget skadefelling av gaupe, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. Paragraf 11 anses ikke som relevant i denne sammenheng. Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene. Ved å nytte

differensiert forvaltning, mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivaretatt.

Vurdering av kvote

Ifølge naturmangfoldloven § 18, andre ledd, kan vedtak bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse. Ved vurdering av kvote for skadefelling skal rovviltnemndene, ifølge kommentarene til § 7 annet ledd, gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden fortsatt vil oppfylle bestandsmålet for regionen.

Sekretariatet viser til at skadefelling ikke er et virkemiddel for å regulere bestanden, men at formålet er å håndtere akutte skadesituasjoner eller situasjoner hvor det er et overhengende skadepotensial. Statsforvalteren må i hvert enkelt tilfelle vurdere en eventuell iverksetting opp mot regional forvaltningsplan og kriteriene i rovviltforskriften.

For perioden 1. juni 2024 – 15. februar 2025 fastsatte rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling på 6 gauper. Totalt ble det fra statsforvalterne i regionen fattet vedtak om 4 skadefellingstillatelser på gaupe i region 6 i denne perioden. Det ble ikke felt gauper på skadefelling i denne perioden.

Skadeomfang og behovet for å iverksette forebyggende skadefelling på gaupe varierer fra år til år. Ut fra bestandssituasjonen i region 6 og hvor mange skadesituasjoner som erfaringsmessig kan oppstå i løpet av beiteperioden, mener Statsforvalteren det kan være behov for å ha en skadefellingskvote på 5 gauper for perioden 1. juni 2025 - 15. februar 2026.

Ut fra tilgjengelig kunnskap om bestandens status og utvikling, mener sekretariatet at en kvote for betinget skadefelling på 5 gauper er forsvarlig med hensyn til den samlede belastningen på gaupebestanden. Et slikt uttak anses å ikke ville true gaupebestandens overlevelse jf. naturmangfoldloven § 18 andre ledd. Med et slikt uttak mener sekretariatet at det også vil være tilstrekkelig sikkerhet for 12 familiegrupper av gaupe i regionen kommende år.

Vurdering av Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

*"Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- innlandsfisk (...)
b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom,
c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning (...)*

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Det skal ved vurdering av uttak av rovvilt etter første ledd bokstav c legges vekt på om bestandsmål som er vedtatt i Stortinget er nådd."

Formålet med uttak etter naturmangfoldloven § 18, bokstav b er å forhindre skade. Etter annet ledd kreves det i tillegg både at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Loven må forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. For gaupe er det i praksis skade på sau og tamrein som er aktuelle skadetyper.

Det slippes et stort antall husdyr og tamrein på beite fordelt over hele regionen, og det oppstår årlig store tap av beitedyr forårsaket av gaupe i en del områder. Hvor skadene oppstår, og hvor omfattende skadesituasjonene er, varierer fra år til år. Sekretariatet viser til prinsippet om

geografisk differensiert forvaltning, som legger grunn at det i beiteprioriterte områder skal være lav terskel for felling. Innenfor forvaltningsområdene vil terskelen være høyere. Etter sekretariatets oppfatning er det et skadepotensial på sau og tamrein både i beiteprioritert område og innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Det vil med stor sannsynlighet oppstå skader på både sau og tamrein i region 6 også i kommende beitesesong. Forvaltningsplan for rovvilt i region 6 vil legges til grunn for vurderinger rundt iverksettelse av skadefellingstillatelse. Vilkåret i naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b anses med bakgrunn i dette å være oppfylt for hele regionen.

Forebyggende tiltak, da i hovedsak tiltaket «forsinket slipp» kan for sauebesetninger til en viss grad redusere omfanget av skader forvoldt av gaupe i enkelte områder og situasjoner. Sekretariatet viser i den sammenheng til rovviltforliket der det fremgår at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. Dette innebærer blant annet at beitenæringen skal tilpasses rovvilt i forvaltningsområdene for rovvilt. Etter sekretariatets vurdering foreligger det ikke tiltak som på en tilfredsstillende måte kan forhindre omfattende skader av gaupe på husdyr og tamrein i alle situasjoner. Det vil fortsatt være et behov for å kunne ta ut skadegjørende individer i akutte skadesituasjoner i hele regionen.

Sekretariatets konklusjon

Gjennomsnittet av antallet ynglinger i region 6 de tre siste årene er over bestandsmålet. Rovviltnemnda har dermed myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av gaupe i 2025/26. Sekretariatet anser at det rettslige grunnlaget for å fastsette kvote for skadefelling er oppfylt. For å forebygge skader på beitedyr og med hensyn til bestandssituasjonen, anbefaler sekretariatet at det fastsettes en kvote for betinget skadefelling på 5 gauper i region 6.

Sekretariatets tilrådning

Rovviltnemnda i region 6 vedtar en kvote på 5 gauper for betinget skadefelling. Kvoten gjelder for perioden fra 1. juni 2025 til 15. februar 2026 eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt. Kvoten gjelder for rovviltregion 6 fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal.

Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9.

Vedtaket er fattet etter § 7 og § 8 i rovviltforskriften, jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd bokstav b. Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rovviltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge	17/2025	14.05.2025

17/25 Kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 Midt Norge 2025/2026

Dokumenter i saken

- Brev fra Klima- og miljødepartementet datert 28. april 2025 (vedlegg 4)
- Brev fra Klima- og miljødepartementet datert 19. mai 2023 (vedlegg 5)
- [Klageavgjørelse av kvote for betinget skadefelling av bjørn i region 6 i 2024](#)
- [NINA rapport 2594](#)

- [NINA-rapport 1952](#)
- NINA rapport 2585

Bakgrunn

Når kravene i § 7 og de regionale bestandsmålene, jf. § 4 første ledd bokstav e, er oppfylt, har rovviltnemnda myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften § 8. For brunbjørn legges data for siste års yngling legges til grunn jf. § 7. Rovviltforliket av 2011 punkt 2.1.3 andre avsnitt og rovviltforskriften § 7 første ledd, fastslår at selv om det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen ikke er nådd, overføres vedtaksmyndigheten for brunbjørn til de regionale rovviltnemndene når det er 10 ynglinger eller mer i Norge, med mindre det foreligger særskilte grunner for noe annet. Av siste offisielle statusrapport fra bestandsovervåking av brunbjørn ([NINA rapport 2594](#)) framgår at det er beregnet 11,4 ynglinger av bjørn nasjonalt.

Det følger videre av rovviltforliket av 2011 punkt 2.3.1 tredje avsnitt at Klima- og miljødepartementet (KLD) skal gi retningslinjer til de regionale rovviltnemndene der bestandsmålet ikke er nådd. Vi viser til mottatt brev fra Klima – og miljødepartementet av 19. mai 2023 (vedlegg 5), hvor det er gitt retningslinjer til nemndene i regioner der bestandsmålet ikke er nådd og til brev fra KLD av 28. april 2025 (vedlegg 4) hvor KLD fortsatt viser til retningslinjene gitt i brevet av 2023.

Om skadefelling

Skadefelling er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b, jf. rovviltforskriften § 8; skadefelling av brunbjørn, gaupe, jerv og ulv er et virkemiddel for å avhjelpe akutte skadesituasjoner som kan oppstå på husdyr eller tamrein. Rovviltnemnda eller Miljødirektoratet setter en kvote for betinget skadefelling, jf. rovviltforskriften henholdsvis §§ 8 og 13, og fellingstillatelse gis av Statsforvalteren innenfor den kvote og de vilkårene som er satt, jf. § 9, og føringer gitt i rovviltforliket. Kvoten som vedtas for bjørn gjelder i perioden 1. juni til 15. februar året etter, jf. § 8 første ledd siste punktum.

Skadefelling retter seg mot et skadevoldende individ, og skal være begrenset i tid og rom. Jf. rovviltforskriften § 9. Skadefelling er ikke et virkemiddel for å regulere en bestand. Regulering av bestandsstørrelsen skal skje gjennom lisensfelling eller kvotejakt. En skadefellingskvote settes blant annet ut ifra det en forventer er realistisk at kan bli felt under skadefelling gjennom beitesesongen. Felling etter skadefellingsregimet kan bare skje dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

Om lisensfelling

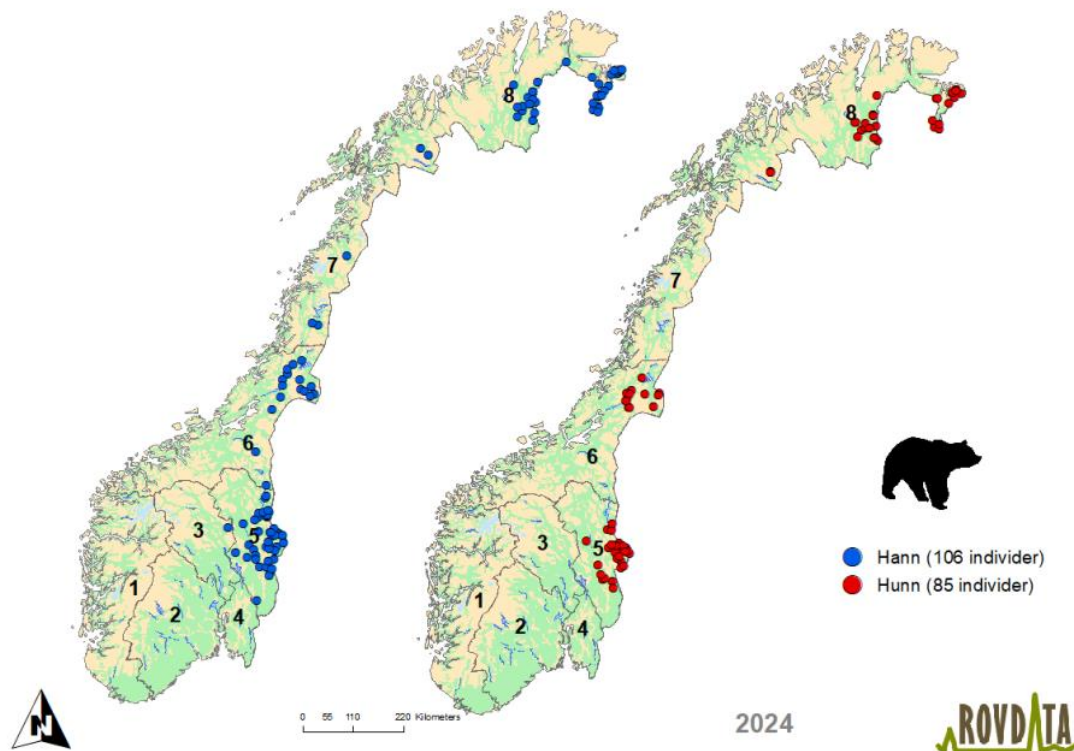
Lisensfelling av fredet rovvilt er hjemlet i naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. I rovviltforskriften § 10 framgår det at

«dersom vilkårene i forskriften § 7 er oppfylt, kan en rovviltnemnd fatte vedtak om kvote for lisensfelling for å begrense veksten og/eller utbredelsen av en bestand av gaupe, jerv, bjørn og ulv. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning.»

Bestandsstatus og utvikling hos brunbjørn i region 6

Ved hjelp av DNA-analyser har vi en god oversikt over brunbjørnens bestandsstørrelse og geografiske utbredelse i Norge. Innsamling av DNA-materiale startet i 2006, og er et verktøy for å beregne et minimumstall for hvor mange brunbjørner som har vært innom Norge et gitt år.

Siste bestandsrapport for bjørn i Norge (NINA Rapport 2594) viser at det i 2024 ble registrert totalt 1420 prøver nasjonalt. Av disse ble 678 prøver testet (mot 1669 prøver i 2023 og 1389 i 2022). Av disse kunne man individbestemme og fastslå at 191 brunbjørner hadde vært i Norge i 2024, fordelt på 106 hannbjørner og 85 binner (figur 1). Dette er en økning på 13 individer (7 %) sammenlignet med i fjor, og det høyeste antallet individer som er påvist siden den DNA-baserte overvåkingen av brunbjørn ble landsdekkende i 2009.

Figur 1: Geografisk lokalisering av individbestemte prøver (n = 678) i 2024 påvist med DNA-analyse. Hvert individ vises som det geografiske midtpunktet til DNA-prøver fra individet. Kilde: NINA Rapport 2594.

I region 6 ble det samlet 115 DNA-prøver i 2024 (mot 150 i 2023 og 210 prøver i 2022). Det ble påvist totalt 29 bjørner, hvorav 17 hanner og 12 binner (tabell 1). Ett individ (hann) er påvist både i region 6 og region 5 i 2024. I henhold til NINA rapport 2594 er det altså en økning på 11 bjørner (61 %), fra 2023 til 2024.

Dokumentasjon på antall ynglinger av brunbjørn er utfordrende sammenlignet med de andre store rovviltartene, mye fordi man ikke kan spore på snø. Det er derfor laget en modell som beregner hvor mange brunbjørnkull som teoretisk fødes årlig i Norge (Bischof & Swenson 2010). Denne modellen baserer seg på de årlige DNA-undersøkelsene i Norge, sammen med kunnskap fra studieområder i Sverige om bl.a. bjørnens arealbruk, kjønnsfordeling, aldersfordeling i bestanden, binnerens alder ved første kull og dødelighet. Modellen estimerer at det ble født 11,4 ynglinger i Norge i 2024 [5,9 – 17,4]. For region 6 er det estimert at det ble født 2,2 kull av brunbjørn i region 6 i 2024 [0 – 5,0], en økning fra forrige år (tabell 1).

Tabell 1: Antall registrerte bjørner fordelt på kjønn og estimert antall ynglinger i region 6 i perioden 2015 - 2024.

År	Ynglinger	Hannbjørner	Hunnbjørner
----	-----------	-------------	-------------

2015	1,4	11	8
2016	1,8	20	11
2017	2,1	19	12
2018	1,9	20	12
2019	1,9	22	12
2020	2,9	12	17
2021	1,6	16	9
2022	1,4	15	9
2023	1,5	10	8
2024	2,2	17	12

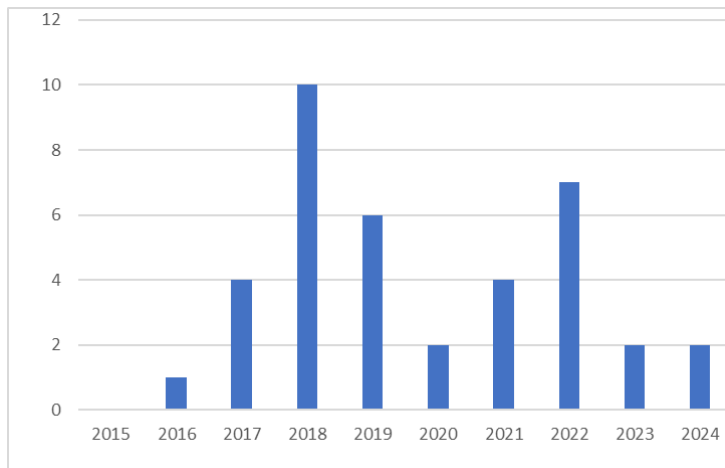
Oppnåelse av bestandsmål i region 6 påvirkes av svensk bjørneforvaltning

For bjørn har regionens bestandsmål ikke blitt oppnådd i 2023, og målet er kun nådd en gang (i 2020) siden det ble politisk vedtatt. [NINA-rapport 1952](#) konkluderte med at forvaltningsområdet har nok areal til å ivareta tre årlige ynglinger, men at egnet habitat er adskilt geografisk av fjellområdene til et sør-østlig område inn mot Sverige og et sør-vestlig område mot Namdalen. Rapporten beskriver at egnet habitat utenfor forvaltningsområdet både i Sverige og vest for E6 skaper utfordringer med at det er veldig få binner som kun befinner seg innenfor forvaltningsområdet. Rapporten konkluderer med at svensk forvaltning av bjørn i grenseområdene inn mot Norge og rovviltregion 6 har stor betydning for mulighetene til å oppnå det regionale bestandsmålet for bjørn i region 6. Jämtlands bestandsmål er på 650 individer. Det er samtidig et mål at de svenske samebyene skal ha maksimalt 10 % tap av rein til rovvilt. Forvaltningstiltak som lisensfelling av bjørn og skadefelling av bjørn benyttes, og innenfor Jämtlands län var lisensfellingskvoten høsten 2024 på 121 bjørn, av disse ble en kvote på 36 tildelt de områdene som ligger nærmest forvaltningsområdet for bjørn i Trøndelag.

NINA-Rapport 1952 sier at avskytingen i Sverige sannsynligvis vil fortsette å påvirke den fremtidige bestandsutviklingen i forvaltningsområdet, og at oppnåelse av bestandsmålet dermed sannsynligvis vil være mer avhengig av en økning i antallet binner i de vestre delene av forvaltningsområdet sammenlignet med områdene på grensen mot Sverige. I de vestre delene av forvaltningsområdet ser man de siste årene at flere binner har benyttet arealer både innenfor og utenfor forvaltningsområdet.

Avgang av bjørn i region 6

I perioden 01.01.2015 til 31.12.2024 er det registrert avgang på 38 brunbjørner i Midt-Norge (figur 2). De aller fleste er felt under skadefelling, i tillegg kommer dødsårsaker som påkjørsler, ekstraordinære uttak og nødverge. I 2024 ble det registrert avgang av to bjørner i region 6. Begge ble felt under skadefelling; en voksen hannbjørn (Tydal) og en voksen binne (Namsskogan) (figur 3). Avgangen av voksen brunbjørn skjer i hovedsak gjennom skadefelling, og forvaltningen har slik relativt god oversikt over den samlede belastningen. En må imidlertid merke seg at ungedødelighet hos brunbjørn er høy, blant annet på grunn av infanticid (ungedrap), og felling av store bjørnehanner medfører økt forekomst av infanticid året etter.

Figur 2: Antall registrerte døde bjørner per år i region 6 2015 – 2024 (n = 38). Kilde: Rovbase 3.0.

Figur 3: Kartet viser bjørner felt i 2024 i region 6, markert med sirkel med plusstegn (n = 2). Brun skravur angir forvaltningsområde for bjørn, (kilde: Rovbase.no).

Tap og skadesituasjoner

Det har den siste 10-årsperioden blitt påvist et varierende antall skader på beitedyr forvoldt av bjørn i regionen (Figur 4). En sammenstilling av påviste skader forvoldt av bjørn på sau og tamrein for perioden 2015-2024 finnes i tabell 2. Enkelte områder har årvisse relativt store skader, disse foreligger ofte nær det norske forvaltningsområdet for bjørn, eller nært svenskegrensen. Videre medfører streifende bjørner (som oftest hannbjørner) at skader kan forekomme også i andre områder. I 2024 ble det påvist 40 sau og 1 rein tapt til bjørn. De fleste av disse i Namsskogan og Grong (Tabell 2 og Figur 5). Statsforvalteren erstattet totalt 239 sau/lam for beitesesongen 2024, og 142 tamrein for reindriftsåret 2023/2024 som tapt til bjørn.

Det er relativt få dokumenterte skader av bjørn på tamrein i regionen, men sekretariat anser at det er vanskelig å dokumentere bjørnens predasjon på kalv i kalvingstid, slik at omfanget kan være noe underestimert. Overlapp mellom kalvingsområder og bjørneforekomst vil kunne ha stor betydning for skadepotensialet. Det skandinaviske bjørneprosjektet har i [rapport 2016 – 1](#) gjort en vurdering rundt brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge. Vi gjengir nedenfor denne rapportens tabell nummer 4. Disse predasjonsratene ligger til grunn for Statsforvalterens vurdering av antall rein som skal erstattes til bjørn, basert på registrert forekomst. For mer informasjon om bjørnens predasjon på tamrein vises det til rapporten i sin helhet.

Tabell 4. Bjørnens gjennomsnittlige predasjonsrater på kalv og simler fordelt på kjønn i skogssamebyer, og antatte predasjonsrater på kalvingsland i fjellsamebyer i Norrbotten i Sverige og på vårbeite i de aktuelle reinbeitedistriktene i Trøndelag i Norge.

Kategori bjørn	Kategori rein	Kalvingsland i skogssamebyer*	Kalvingsland i fjellsamebyer**	Vårbeite i Norge
Binner	Kalv	14,1	8,5	14,1
Hanner	Kalv	6,7	4,0	6,7
Binner	Simle	0,4	0,2	0,4
Hanner	Simle	0,6	0,4	0,6

*Predasjonsratene er gjennomsnitt hentet fra Karlsson m. fl. 2012, se tabell 1. ** Antatt ca 40% reduksjon.

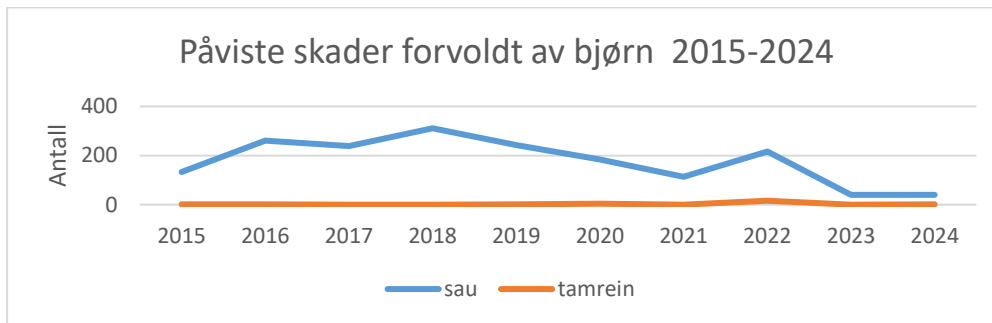
Kilde: Utklipp av tabell 4, fra side 10 i Det skandinaviske bjørneprosjektets [rapport 2016-1: «En vurdering av brunbjørnens potensielle predasjon på tamrein i Norge.»](#)

NINA har gjennomført et forskningsprosjekt på drapstakt hos bjørn på rein i Idre Sameby i Sverige i perioden 2019-2022. I mars kom sluttrapporten fra dette prosjektet: [Bjørnens predasjon på tamrein – Sluttrapport fra Bjørn- og tamreinprosjekt i Idre, Sverige. NINA rapport 2585](#). I rapportens konklusjon står det blant annet følgende:

«Totalt ble 33 bjørner GPS-merket, noe som resulterte i 9 719 klustre om våren (1. mai – 20. juni) og 6 063 om sommeren (21. juni – 20. september) og funn av 410 kadavre fra seks ulike bytte-dyrarter. Om våren i årene 2019–2024 oppholdt 16 av de 33 bjørnene seg blant kalvende rein i mer enn ett døgn, og i løpet av 480 dager tok disse 160 reinkalver og 15 voksne rein. Gjennomsnittlig antall rein tatt per bjørn om våren (1. mai – 20. juni) var 5,5 reinkalver og 0,52 voksne rein, med en daglig drapstakt på 0,31 reinkalver og 0,02 voksne rein. Drapstakten var høyere på fjellet (2,70 reinkalver per dag) enn i skogen (0,19 reinkalver per dag). Idre sameby har en lavere drapstakt enn skogssamebyene i Norrbotten om våren, fordi overlappet mellom bjørn og rein er mindre. Reinen i Idre oppholder seg 80 % av tiden på fjellet, mens bjørnene er der under 4 % av tiden. Likevel var 41 % av reinkalvene bjørnene tok på fjellet.

Det var betydelig variasjon mellom individer og mellom år for samme individ. En statistisk modell som tok hensyn til denne variasjonen viste at en gjennomsnittlig bjørn tok 3,75 reinkalver i løpet av våren. DNA- og GPS-data fra 2022 antyder at opptil 36 bjørner kan ha vært i Idre-området, med et anslått tap på 58–127 reinkalver til bjørn som tilsvarer 16–36 % av tapene i Idre sameby før kalvemerking. Om

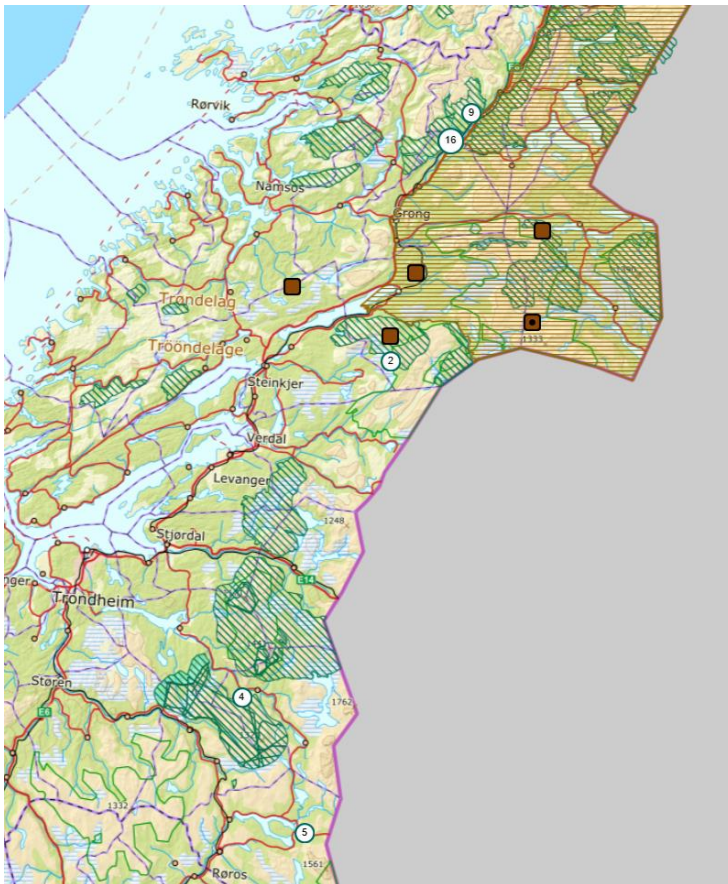
sommeren tilbrakte 24 av de 33 GPS-merkede bjørnene til sammen 1 126 dager blant reinen, hvor de tok 21 reinkalver og 21 voksne rein. Drapstakten var da betydelig lavere – 0,02 reinkalver og 0,02 voksne rein per dag – bare 6,5 % av vårens nivå. Likevel blir flere rein tatt om sommeren i Idre enn i Norrbotten, trolig på grunn av reinens habitatbytte etter kalvemerking».

Figur 4: Utvikling i antall påviste skader på sau og tamrein forårsaket av bjørn i region 6 i perioden 2015-2024. Kilde: Rovbase 3.0.

Tabell 2: Utvikling i skader forårsaket av bjørn på sau og tamrein fordelt i kommuner i perioden 2015-2024 (totalt påvist 1781 sau og 25 rein). Kilde: Rovbase 3.0.

Kommune	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Sum
Flatanger				2				16			18
Grong	10	31	63	20	74	39		14		6	257
Holtålen		8	8	9	5						30
Høylandet	1	14	8	1	17	21					62
Indre Fosen				49							49
Levanger		1									1
Lierne	19	13	2	11		2		15	4	2	68
Meråker		48	46	62		15					171
Midtre Gauldal		10	12	18							40
Namsos		1		1		34	5	10		1	52
Namsskogan	10	16	3	9	75	30	1			19	163
Overhalla	9	2	5		4	3	11	2	1		37
Osen								3			3
Røros		6					24			5	35
Røyrvik		1									1
Selbu		43		44	23	10					120
Snåsa	52	33	65	16	14	23	44	77	14	3	341
Steinkjer	2		8	19	9	6	27	35	3	1	110
Stjørdal		2	3	9		1					15
Tydal				13	10	3				4	30
Verdal	32	33	15	27	13	1	1	61	18		201
Åfjord				2							2
Sum	135	262	238	312	244	188	113	233	40	41	1806

Figur 5: Kart med påviste skader på sau og rein forvoldt av bjørn i 2024 (n = 41). Der mer enn en skade/kadaver er funnet gjengis antall påviste skader med tall. Brun skravur angir forvaltningsområdet for bjørn og grønn skravur angir kalvingsområder for tamrein (Kilde: Rovbase.no).

Vurdering av naturmangfoldloven

Brunbjørn er fredet i Norge. Felling kan likevel tillates blant annet for å forhindre skade på husdyr og tamrein jf. naturmangfoldloven § 18 første ledd, bokstav b. Etter andre ledd er det et krav at uttak ikke truer bestandens overlevelse og at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Naturmangfoldloven må forstås slik at den oppstiller et visst minstekrav til skadens alvorlighetsgrad og omfang. For brunbjørn er det skade på bufe og tamrein som er aktuelle skadetyper i region 6. Etter sekretariatets vurdering vil det med stor sannsynlighet kunne oppstå skadesituasjoner i region 6 også kommende beitesesong.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 skal ligge til grunn for all utøving av offentlig myndighet som berører naturmangfoldet, jf. § 7, og vurderingene skal framgå av beslutningen. Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 8, jf. også rovviltforskriften § 7 andre ledd og § 3 tredje ledd. Biologien og økologien til brunbjørn er godt undersøkt, og gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt følges bestandsstatus og -utvikling for arten godt. Det er utfordrende å forvalte små bestander; uttak og tilfeldige hendelser kan ha stor betydning for bestandens utvikling.

Sekretariatet viser til prinsippet om differensiert forvaltning av rovvilt, jf. rovviltforskriften § 1 og forvaltningsplanen for rovvilt i region 6. Med differensiert forvaltning menes at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltartene, dette er i henhold til

den todelte målsettingen om at vi skal ha både beitebruk i utmark og levedyktige rovviltbestander. Forvaltningsplanens sonering mellom prioriterte beiteområder og områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt vil ligge til grunn for Statsforvalterens vurderinger ved saksbehandling av søknader om fellingstillatelse for betinget skadefelling. Terskelen for å innvilge en fellingstillatelse vil være høyere i områder som er prioritert for å oppnå bestandsmålet for rovvilt og hvor det er iverksatt tyngre forebyggende tiltak enn i prioriterte beiteområder. Ved å bruke differensiert forvaltning mener sekretariatet at prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, herunder lokalisering, i naturmangfoldloven § 12 er ivarettatt.

Sekretariatet mener at den vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger om bestandsstatus og utvikling for brunbjørn gir tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å kunne anbefale en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn, uten at den samlede belastningen blir for stor og irreversible skader vil påføres bestanden, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. §§ 9 og 11 anses ikke som relevante i denne sammenheng. Rovviltforskriftens kommentarer til § 7 andre ledd sier at ved vurdering av kvote for lisensfelling og betinget skadefelling skal rovviltnemnda gjøre en samlet vurdering av bestandsstatus og forventede utvikling og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen.

Føringer i Rovviltforliket for brunbjørnbestanden i region 6

I punkt 3.1. i rovviltforliket er størrelsen på brunbjørnbestanden ut ifra antall ynglinger bestemt. Her heter det:

"(...) Det skal tilstrebes et jevnere forhold mellom binner og hannbjørn enn i dag, jf. pkt. 2.2.17 og 2.2.18, og det settes et tak på antall hannbjørner slik at dette ikke skal overstige 1,5 ganger antallet binner. Dog ikke slik at uttaket av hannbjørn tas innenfor binneområdene. Antallet binner settes til 6,5 pr. yngling."

Det nasjonale overvåkningsprogrammet har, basert på DNA-kartlegging kommet fram til det var 12 binner og 17 hannbjørner i region 6 i 2024. Sekretariatet fastslår at region 6 ligger under bestandsmål på 3 årlige ynglinger. Sekretariatet viser til naturmangfoldloven sin vektlegging av kunnskapsgrunnlag og føre-var-prinsippet, jf. §§ 8 og 9, videre til pkt. 3.1 i rovviltforliket, samt til kjent avgang av brunbjørn i Midt-Norge de siste år.

Lisensfelling er et forvaltningstiltak som skal begrense veksten og/eller begrense utbredelsen av en bestand jf. naturmangfoldloven § 18, første ledd bokstav b og c, jf. rovviltforskriften § 10. Med bakgrunn i bestandsstatus og avgang av bjørn de siste årene mener sekretariatet at åpning av lisensfelling av brunbjørn i region 6 vil stride mot hensikten med lisensfelling og føringer i brev av 19. mai 2023 fra Klima- og miljødepartementet. Sekretariatet anbefaler derfor at rovviltnemnda kun fastsetter kvote for skadefelling i 2025.

Kvote for betinget skadefelling

På bakgrunn av omfanget av skader forårsaket av bjørn bør rovviltnemnda vedta en kvote for betinget skadefelling av brunbjørn. I 2024 fastsatte rovviltnemnda en kvote på tre bjørner, to ble felt på skadefelling, også i 2023 var skadefellingskvoten på tre bjørner, og to bjørner ble felt på skadefelling. Med bakgrunn i kjent avgang av bjørn de siste årene, kunnskapen om bestanden og føringene i forvaltningsplanen samt de siste års skadeomfang på beitedyr, anbefaler sekretariatet en kvote på betinget skadefelling på tre brunbjørner i region 6 Midt Norge.

Om kvote og samlet belastning for bestanden

Sekretariatet anser at det ut fra muligheten til å nå bestandsmålet kommende år samlet sett ikke bør felles mer enn tre brunbjørner i Midt-Norge i 2025. I tillegg må det tas spesielt hensyn til

bjørnebiner og unger i følge med binner, dette i henhold til føringer i brev fra Klima- og miljødepartementet av 19. mai 2023 hvor det står at dagens forvaltningspraksis er at binner med unger og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. Sekretariatet viser også til [klageavgjørelse av 8. juli 2022](#) fra Klima- og miljødepartementet:

«En tydelig soneforvaltning er et sentralt virkemiddel i rovviltforvaltningen. Generelt er det derfor lav terskel for å felle bjørn som gjør skade utenfor bjørnepriortert område. I en situasjon der vi ligger under bestandsmålet både nasjonalt og i regionene 6, 7 og 8, vil det for binner som opptrer i beiteprioritert område være en høyere terskel enn lav for å tillate skadefelling. Departementet senker likevel terskelen fra høy til midlere».

Sekretariatet viser til [klageavgjørelse av 4. juli 2024](#) fra Klima- og miljødepartementet hvor departementet opprettholdt rovviltnemndas i region 6 sitt vedtak om kvote og vilkår for betinget skadefelling av bjørn.

Sekretariatets tilrådning

1. Rovviltnemnda viser til de nasjonale målsettingene om tre årlige ynglinger av brunbjørn i region 6. Nemnda viser til at bestanden av brunbjørn nasjonalt er 11,4 ynglinger i 2024, og at rovviltnemnda derfor har myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling av brunbjørn i 2025 for region 6, jf. rovviltforskriften § 8 jf. §§ 4 og 7.
2. For å forebygge betydelige skader på husdyr og tamrein forårsaket av brunbjørn anser rovviltnemnda at det er behov for en kvote for betinget skadefelling i region 6. Nemnda har fått forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om brunbjørnens bestandsstatus og -utvikling i Midt-Norge.

Nemnda viser til sekretariatets faglige vurderinger om at den foreslåtte kvoten for skadefelling på tre dyr ikke vil påføre bestanden irreversibel skade eller for stor samlet belastning. Forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 vil ligge til grunn for iverksettelse av eventuelle fellingstillatelser, jf. også rovviltforskriften §§ 1, 6 og 9. Gjennom denne differensierte forvaltningen er hensynet til lokalisering i naturmangfoldloven § 12 vurdert. Rovviltnemnda anser ikke at §§ 9 og 11 er relevant i denne sammenheng.
3. Det fastsettes en kvote på tre brunbjørner for betinget skadefelling.
4. Rovviltnemnda setter som vilkår at bjørnebinne(r) med unge(r) og dens unger er unntatt fra tillatelse for felling. De tiltak som er mulige for å unngå at bjørnebiner felles, skal være iverksatt
5. For binner uten unge(r) som opptrer som skadevolder utenfor forvaltningsområdet vil terskelen for skadefellingstillatelse være midlere, ikke høy.
6. Statsforvalteren skal være restriktive med å gi tillatelse til skadefelling innenfor forvaltningsområdet for brunbjørn. Hvis slik tillatelse gis, skal det komme tydelig fram i vedtaksbrevet hvilke andre forebyggende tiltak som er vurdert.

Når kvote etter forskriften § 8 er vedtatt, belastes irregulær avgang av rovvilt i regionen denne kvoten, jf. § 7 siste ledd.

Vedtaket er fattet med hjemmel i § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt av 18. mars 2005, jf. § 18 i lov om forvaltning av naturmangfold av 19. juni 2009. Dette vedtaket er et enkeltvedtak og kan

påklages i medhold av forvaltningsloven kapittel VI. Eventuell klage sendes Rowiltnemnda i region 6, v/Statsforvalteren i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker etter at vedtaket er gjort kjent.